

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4.
Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP
Főszerkesztő: Wasserstrom Sándor -
Felelős szerkesztő: Leitner Zoltán

ELOFIZETÉSI ARAK
Belföldön: Hittközségeknek és vállalatoknak 500,
magánosoknak; egész évre 300, félévre 160,
negyedévre 85 lei, Külföldön: 120—80, 45, 25 ck,
180, 95, 50 dinár, 25—15 Pengő, 10—6 Dollár.

Német-magyar-lengyel barátság

Nem világpolitikáról van szó. Az nem a mi metierünk. Nem is akarjuk kommentálni. Bár szoros kapcsolatban van a mi égető zsidó kérdésünkkel, amely napjaink legégetőbb és legfájdalmasabb problémája lett. A német—magyar—lengyel barátság nem rózsákat, hanem töviseket jelent a mi számunkra. A berlini iniciativa nyomán lánognak fel a budapesti és varsói egyetemen a zavargások és a lengyelországi kisvárosok huligánjait bizonyára fizetett náci-ágensek tüzelik a három és félmilliónyi ottlakó zsidóság ellen.

A német zsidóság borzalmas tragédiája — sajnos — nem áll meg a határokon és nem marad izoláltan. Ezek az atrocitások, ezek a tragikus megnyilvánulások kihatással vannak a világ zsidóságára. Nyugateurópában nem érződik ez a hatás, de annál inkább a Duna-mentén és fenn északon, a balti államokban és a bus lengyelek honában. A hatás élesen érződik ezeknek az államoknak „intellektuális” rétegében. Az egyetemi ifjuság, amely a tizenkilencedik században a felvilágosodás zászlóvivője volt, ma már a szélsőjobboldal legfőbb hangadója. A reakció bagolyvárai lettek az egyetemek aulái és néhány évi viszonylagos nyugalom után, újra előjöttek a husángok és tankönyvek helyett megint a véres zsidó bevert fejek jelzik az új gyűlölethullám feltarajosodását.

Nem hálás feladat mindig és mindenkor arról írni, hogy „baj van”. Ugy hisszük, a tűzjelző torony őrét, vagy árvizek jelzőjét sehol sem fogadták ujjongó örömmel, főleg ha bekövetkezik az, aminek őrzésére kirendelik őket. A zsidó sajtó egy ilyen toronyőr, amely kénytelen jelezni, hogy „tűz van”. Igen, sajnos, tűz van Varsóban és tűz ütött ki a magyar egyetemeken is. S legszomorúbb, hogy ezt a tűzcsóvát Berlinben szurkolják, hogy a zsidók elleni autodafét, Berlinben rakják alá és fényénél, rémült zsidó milliók arcát lehet látni. Nem olyan kinzó eszközök jellemzik a mai világot, mint a középkort. Mi „haladunk a korral”. Egykor százak szenvedtek a vérpadon, most már milliókról van szó.

Szerencsétlen zsidó milliókról. És a világ lelkiismerete hallgat. Vajjon egyáltalán létezik e még? Nem-e blaszfémia, amely a komoly percekben csődöt mond? Mi zsidók úgy éreztük, hogy a világ most mással van elfoglalva. Mondjuk, saját magával. Mondjuk, hogy nem fáj neki a mi szenvedésünk. Bármint is mondunk, a lényeg az, hogy zsidó milliók szenvednek Berlinben, Varsóban és Budapesten és még sok-sok helyén ennek a saját levében fővő viágnak. És Berlin tartja kezében a tüzesóvát.

Véres összetűzés az arabok és a haifai rendőrség között

Megtámadták az arab terrorbandák a rendőrség épületét. — Öt arab és egy angol rendőr halálos sérüléseket szenvedett

Haifa. A palesztinai sajtónak az az álláspontja, hogy a meggyilkolt Rosenfeld Mose zsidó rendőrt arab forradalmárok tettek el láb alól, amelynek főfészke Haifában van, szomorú beigazolódást nyert. — Miután az angol rendőrség kiszállt a Haifát környező arab falvakba, hogy szigorú vizsgálatot folytasson a tettes kézrekerítése érdekében, a rendőrség és az arab terrorcsapatok között, amely nyilván Rosenfeld rendőrt meggyilkolta, a Gilboa hegy ség tövében formális harc keletkezett. A harcok során egy angol rendőr és öt arab bandita meghalt.

Csütörtökön folyt le az arab áldozatok te-

metése, amelyen több, mint ezer arab vett részt. Amikor pedig a menet a haifai rendőrség épülete elé érkezett, kövekkel rohamozták a rendőrséget, bezúrták az összes ablakokat és számos rendőrt és rendőrtisztet súlyosan megsebesítettek. Ezek közül kettőnek állapota válságos. — Rövid idő múlva újra megismétlődtek a zavargások és ez alkalommal az állomási rendőrséget rohamozták meg a terrorbandák.

A palesztinai rendőrség ezuttal saját karán tanulta meg, hogy mit jelent, ha jóakarattal elnézéssel kezeli az arab terroristák szervezkedését.

Szigoru rendszabályok helyett

A szegedi egyetem rektora eltanácsolta a zsidó hallgatókat az előadásról

Még mindig nem enyhült a feszültség a magyarországi egyetemeken Rendőri asszisztencia mellett folynak az előadások

Budapest. A napisajtó részletesen foglalkozott a magyar egyetemeken kiuult anti szemita rendezavarásokkal. A karhatalom mindenütt igyekezett helyreállítani a rendet, ami viszonylag sikerült is, a hangulat azonban még mindig feszült és a zsidó egyetemi hallgatók sem tudják, hogy az előadásokról testi épségük birtokában kerülnek-e haza. Az egyetemek, a tdományok legmagasabb csarnokai, inkább hasonlítanak a keletafrikai frontokhoz, mint nyugati főiskolákhoz.

Hétfőn a szegedi egyetemen már megkezdődtek a tanítások, azonban a zsidó hallgató-

kat az egyetem kapuiban váratlanul áltisztek fogadták, akik közvetítették számukra a rektor üzenetét, amely úgy szólt hogy a zsidó egyetemi hallgatók a nap folyamán ne jelenjenek meg az előadásokon, ellenben másnap már zavartalanul résztvehetnek minden fakultás előadásán. Ahol áltiszt nem volt, ott a rektor ut példáján felbuzdulva, maguk a diákok tanácsolták el a zsidó hallgatókat.

Legutóbbi híradások szerint a budapesti egyetemeken már zavartalanul folynak az előadások.

Mit akar Roman Valer új törvényjavaslata?

Numerus nullust a kereskedelmi és ipari életben

Bucuresti. A fővárosi sajtó élénken foglalkozik Roman Valer munkaügyi alminiszter legújabb törvényjavaslatának tervezetével, amely arra volna hivatva, hogy szabályozza az iparban és kereskedelemben való elhelyezkedés módozatait. A tervezet egészen nyílt formában a numerus-nullusz bevezetését célozza a zsidók ellen az említett foglalkozási ágakban. A javaslat értelmében ipari és kereskedelmi foglalkozást csak az üzhet, akinek megfelelő „felkészültsége” van. Benyolult vizsgákat, képesítéseket, okleveleket, tanfolyamoka-

stb. követelnek mindenkitől, aki az ipar vagy kereskedelem terén akarja megkiesni kenyereit. — Csak erre gondolni, hogy milyen esélyrel fognak majd a zsidó gyermekek az állami tanonciskolába való felvételre pályázni, hogy megérhető legyen ennek a tervezetnek tendenciája. Zsidók e törvény alapján nem lehetnek majd sem munkaadók, sem alkalmazottak.

Reméljük azonban, hogy a törvénytervezet a román parlament higgadt és demokratikus politikusainak közbelépése folytán nem fog törvényerőre emelkedni.

Megegyezés jött létre a „Népünk“ és az oradeai orth. hitközség vezetősége között

Oradea főrabbijai nyilatkoztak a megegyezésről

Fuchs Benjámín az oradeai orth. hitközség főrabbijának nyilatkozata:

„Wasserstrom Sándor emelkedett azzal, hogy ezt a nyilatkozatot kiadta, mert amit tett, azzal „maavir ai midaszojv“ legyőzte önmagát és magas erkölcsi fokozatot ért el. Saját maga megátalázásával véget vetett egy botránynosan szégyenletes pernek, amely senkinek sem volt kívánatos és a zsidó köznek csak ártalmára lehetett.“

Dr. Kecskeméti Lipót az oradeai occident izr. hitk. főrabbijának nyilatkozata:

„Wasserstrom Sándor nyilatkozatát vártam is. Semmi megalázás benne, mert erkölcsi szükségesség volt. A magánember megtette azt, amivel a zsidó hitközség töntségének tartozott.“

Ezeket a nyilatkozatokat adták ki az oradeai zsidóságnak lekipasztorai lapunk főszerkesztőjének a hitközséggel kötött megállapodásával kapcsolatban, miután arról a nagy nyilvánosság tudomást szerzett. Érthető is volt ez, mert a zsidó közvélemény valóban felvilágosítást várt és érthetetlenül állott az események ilyen fordulata előtt.

Legutóbbi számunkban még arról számoltunk be, hogy miként vonultak fel az oradeai törvényszék előtt a védelem tanúi, részletesen hoztuk a tanuvallomásokat, amelyekből mindenki megítélhette az ügyek állását. Pénteken kellett volna folytatódni a bizonyítási eljárásnak, újabb tanuvallomásoknak kellett volna következnie és a bíróság előtt fel kellett volna tártani a hitközségi könyvek minden intern ügyeit. — És akkor, az utolsó percben, minden látszatra logikus átmenet nélkül, megjelent lapunk, illetve főszerkesztőnk alanti nyilatkozata, amely pontot tett egyetlen tollvonással az ügyre.

Méltán csodálkozott tehát a zsidó nyilvánosság, mert a logikus következmény és a vádlott főszerkesztő személyes érdeke is az lett volna, ha szabad folyást enged a bizonyítási eljárás folytatásának. Sajnos azonban e pillanatban is az a helyzet, hogy nehéz nyíltan okát adni, egy olyan nyilatkozat kiadásának, amely épen azért jött létre, hogy az ügy lényeges szempontjai ne kerüljenek a nagynyilvánosság ítéletének és figyelmének fénycsóvája alá.

Oradea zsidóságának vezető főrabbijai világos és félreérthetetlen nyilatkozatukkal megadták a teljes elismerést és elégtételt főszerkesztőnknek, áldozatkész, öntudatos zsidó gesztusáért! Igaz, az ilyen tettek és ilyen áldozatok nem háládatosak. Kevesen vannak, akik átérzik ennek a magasabb értelmét és meglátják a szürke valóság mögött az egyén heorikus küzdelmét önmagával. A férfias kiállásnak mindenkor az volt és az lesz a következménye, hogy aki kiáll, az kaphat és adhat üteket. Főszerkesztőnk azonban ebben a harcban önmagát győzte le. És ezzel a tétellel olyan példát állított fel, amelyet nem lehet hétköznapi mértékkel mérni. Itt és most nem fontos, hogy mit szólnak a pirománikusok, akik „meghátrálásnak“ tekintik az olyan tettet, amely ellenkezőleg erkölcsi magaslatra emeli a végrehajtóját.

Igen, e nyilatkozat kiadására magasabb érdekekből volt szükség. A mai gyűlölettel teli atmoszférában, amikor felemelt fegyverekkel állanak előttünk ellenségeink és zsákmányra lesve várják, hogy mikor tudnak lecsapni ránk, akkor eminens zsidó érdek volt ennek a pernek végét szakítani. A külvilág előtt likvidálni kellett, bármilyen áldozatok árán, a zsidóság belső hibáit és véget kellett vetnünk annak az egymásmarcangolásnak, amely a nemzsidó közvélemény élénk figyelmétől kísérvé játszó dott le a bírói pulpitus előtt. Ha ez a tárgyalás akár csak egy nappal tovább is folytatódott volna, akkor olyan kérdések és feleletek kerültek volna felszínre, amelyek jóvátehetetlen chülul hásem-et jelentettek volna. És az áldozat nem főszerkesztőnk és nem a hitköz-

ség vezetői lettek volna, hanem a zsidóság. Ebben a perben nem egyének állottak egyénekkel szemben, hanem a zsidóság vitta fájdalmas csatáját a zsidó etikával. És ha akár felmentő, akár marasztaló ítélet hangzott volna el — a zsidóság kapta volna a vérző sebet.

Ennek az általunk megtámadott zsidó közösségnek a jajsza hangzott el hozzánk és főszerkesztőnkhez, az interveniáló lelkipasztorok és prominens zsidó vezető férfiakon keresztül, amely parancsoló szükségességgé tette azt a tollvonást, amely kínos, önmarcangoló töprengés után került az alanti nyilatkozat alá. Egy szerencsétlen helyzet adódott, amelyet magasabb zsidó szempontból elminálni kellett és a tollvonás, az eseményeknek ebben a drámai pillanatában, még akkor is megtörtént volna, ha egy darab üres papírt tárnak főszerkesztőnk elé. — Az egyén fel kellett áldozza magát a hitközség érdekeinek és hogy ez áldozat mennyibe kerül, milyen konzekvenciákkal jár, az most nem számíthatott. Aláírta ezt a nyilatkozatot, mert érezte, hogy az igazi győztes ezáltal a nagy zsidó közösség lett, amely boldog örömmel lélegzett fel, amikor maga mögött tudta ennek a kínos ügynek minden következményeit. Nem került boncaszaltara így most már az a sok intern ügy, nem vájkálhat a nemzsidó közvélemény és a sajtó tovább olyan dolgokban, amelyek károsak lettek volna a zsidó érdekekre.

Lapunk mindig nyílt kártyával dolgozott. Évek hosszú sora óta tanujelét adtuk annak, hogy maradéktalanul sikraszálltunk és minden erőnkkel küzdöttünk a zsidóság egyetemes érdekeiért. De úgy érezzük, hogy a tűzpróbán most esett lapunk keresztül. Most, amidőn képes volt a legnagyobb áldozatot meghozni és saját testén és becsületén keresztül megvédelmezni a zsidó közösség magasabb érdekeit. Oradea zsidó lakosságának lelki vezetői má megadták főszerkesztőnknek a legfényesebb elégtételt és felmentést.

Elgtétellel látjuk tehát, hogy amit főszerkesztőnk tett, azt meg kellett tenni. Lehet, hogy vannak még olyanok, akiknek elhomályosítja még ítéletét az ügynek nem kellő mérlegelése, de minden bizonnyal elérkezik az idő, hogy a megfelelő távlaton keresztül ők is megadják az abszolúciót. Az idő mindent megérlel és bizunk abban, hogy a legteljesebb mértékben igazolni is fog bennünket.

Addig pedig türelemmel várunk, de harcolni fogunk továbbra is fáradhatatlanul az egyetemes zsidó érdekért és tudjuk, hogy ebben a harcban és küzdelemben magunk mellett tudjuk továbbra is olvasóink és barátaink zárt, egységes sorait.

NYILATKOZAT. Az oradeai orth. izr. hitközség elnökségének, továbbá Ullman István hitközségi elnök, Krausz Sándor hitk. alelnök, Ullman Abrahám, Sonnénwirth Sándor és Ullman M. Miklós uraknak, Helyben. — „Ezennel kijelentem, hogy mindazok a támadó közlemények, amelyeket Önök ellen a „Népünk“ című lapomban különböző helyekről

KÜVESSE PONTOSAN

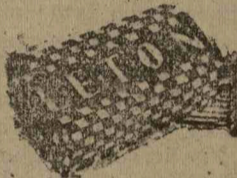
ezt az utasítást, ugyszólván az egyik napról a másikra természetes, bájos arcszínt fog elérni!

Sokezer kedves, hamvas arcború nőt lát az ember napnapság, akik ezt a leányos, üde arcszínt egy egyszerű szépségápolási szabálynak köszönhetik. Egyetlen héti próbálja csak meg ezt a módot. Szerfölött meg lesz lepve az eredményen, mert simább, sokkal frisebb, üdebb lesz arca, mint a többi nőnek.

Szabály: Estéként mossa arcát a LEON szappan krémszerű habjával. E gyengéden ható krémes habot hagyja arcán néhány másodpercig. Utána öblítse le bő melegvízzel, majd közepetlenül hidegvízzel. Ez az egész! Másnap reggel friss, bársonyosan üde arc fogja a tükörben mosolyogva üdvözölni.

Ezen módon kezelve az arcború, löböt ér, mint bármilyen kura, különösen, ha este lefekvés előtt alkalmazza. A LEON szappan hatását nagyszerűen fokozza a eredeti LEON arclej és LEON puder.

**LEON
SZAPPAN**

Kapható 22 leiert

gyógyszertárban, drogeriában és illatszertárban, valamint a főraktárban Parfumeria Royal Oradea Saspassage

kapott hamis információk alapján sorozatosan közreadtam, valótianságokat tartalmaztak. Különösen áll ez azokra az állításokra, melyek azon cikkekben jelentek meg, miknek alapján Önök a helybeli törvényszéken 249/1935 sz. alatt sajtó utján elkövetett rágalmaszást feljelentést tettek. Kérésemre Önök ezt a feljelentést, miután a felmerült ügyvédi költségeket megtérítettem, a mai napon visszavonták. Szólgájlon elégtételül bírói ítélet helyett a jelen helyen is kifejezett bocsánatkérésem. Oradea, 1935 november 25. Wasserstrom Sándor.

— Paula Wessely filmszínésznő is fajjalapon áll, Paula Wessely, a kitünő tehetségű bécsi filmszínésznő, aki filmsikerét nagyrészt zsidó rendezőknek, zsidó szerzőknek és zsidó producereknek köszönheti — hirtelen elhatározással fajit öntudatra ébredt. Rájött arra, hogy ő a faj és mint ilyen, nem működhet ott, ahol zsidók is vannak. Amint az „Internationale Film-Schau“ jelenti, a művésznő hosszú szerződést kötött, a napokban Bécsben megalakult „Vienna“ filmtársasággal, melynek összeállítására még Julius Streicher szigorú kritikáját is kiállaná. A nemzetközi filmpiacon nem nézik jó szemmel a kiabáló antiszemizmust, amit az is bizonyít, hogy a német filmgyártás ugyszólván egész amerikai exporttalaját elvesztette. Eszünkbe jut Samuel Goldwynnak, az amerikai filmcézárnak egy közgyűlésen elhangzott mondanása, amikor letiltott egy olyan filmet, amely a zsidók önértékét sérthette volna: „Vigyázzunk uraim a zsidókra — mondta — mert igaz ugyan, hogy lehet filmdarabot írni, rendezni, forgatni, produkálni, vágni és forgalomba hozni zsidók nélkül — de színházat megtölteni nem lehet.“

— Héber óra a palesztinai rádióban Jeruzsálemből jelentik: A ramallai rádióállomás előmunkálatai annyira haladtak, hogy december végén vagy január elején megkezdhetik a rádiószolgálatot. A terv szerint a rádió naponta öt órát fog dolgozni. Ebből egy órát héberül, egy órát arabul, egy órát angolul beszél s két óra esik majd a koncertekre. A palesztinai rádió tanácsának zsidó képviselője, dr. Katznelson. A héber leadó vezetője dr. Jehuda Kaufmann. A zenei vezetésre legesélyesebb jelölt a jeruzsálemi konzervatórium vezetője: Hausz

Antiszemita terrorhullám vonul végig Lengyelországon

Emelkedik a zsidó halottak száma — Lemberg, Varsó, Lodz és Sosnovitz az antiszemita kilengések újabb állomásai

Varsó. Legutóbbi számunkban már beszámoltunk azokról az excessusokról, amelyek Vlnában és Varsóban a zsidó lakosság ellen folytak le. Bár a hatóságok igyekeztek elfojtani a kilengéseket, de a kellő erély hiánya folytán a terrormegnyilvánulások még jobban elharapóztak és ma már pogrom-jelleget öltenek.

LEMBERGBEN

A nemzetidemokraták három napos kilengései egy halálos áldozatot is követeltek. A második napon az egyetem előtt Rosenberg Sámuel nevű zsidó diákot az antiszemita hulligánok olyan súlyosan bántalmazták, hogy rövid pár óra múlva sebeibe belehalt. A tragikus sorsú diák abban a kórházban szenvedett ki, amely az egyetem rektorának, Nadolski professzornak vezetése alatt áll. Mosche Zwischel, zsidó szabómestert, aki a zavargások alkalmával épen az egyetem épületében tartózkodott, mert az egyik professzornak ruhát szállított haza, olyan súlyosan bántalmazták, hogy életéért aggódnak az orvosok.

SOSNOVITZBAN

robbanás történt a zsinagógában. A robbantószert ismeretlen tettesek helyezték el a zsinagógában. Az explozió következtében Abraham Rosenbaum 14 éves gyermek halálos sebeket szenvedett. A dinamitláda a főbejárat alá volt helyezve és hosszú gyújtózsínokkal lett működésbe hozva. A robbanás következtében a zsinagóga legnagyobb része rombadólt de megrongálódott a környék zsidó lakásai is. Sosnovitzban egyébként a hulligánok egy másik zsinagógát is megrohamoztak éjnek ide jén, összerombolták a berendezést, felszaggatták a Tóraladát, meggyalázták a Tóratekerceket és ellopták az ezüst egyházi ékszereket. A barbár támadók végigtergették a törvénytekerceket a padlón és szükségletüket végezték el rajta. A helység keresztény lakossága is mélyeséges felháborodással értesült a gyalázatos vallásgyalázásról.

VARSÓBAN

a nalewki negyedben, egy zsidók által lakott házban még felderítetlen körülmények között meggyilkolták a házmestert, amely újabb zsidóellenes kilengésekre adott alkalmat. A rendőrségi vizsgálat semmi olyan nyomot nem talált, amely bármilyen vonatkozásba hozná a zsidókat a gyilkossággal.

Ennek dacára röpcédulákat becsajtottak ki az antiszemiták, amelyekben elégtételt követelnek. A házmester temetésén mintegy 1500 diák vett részt, majd a temetőből egyenesen az egyetemre mentek és ott bántalmazták a zsidó hallgatókat. A diákok egy másik csoportja az uccán inzultálta a zsidó kinézésű járókelőket. Számos zsidó lakás és üzlet üvegablait bezúzták. A rendőrség azonban gyorsan közbelépett és sok tüntetőt őrizetbe vett. Zucker Jitzhak 19 éves zsidó fiatalembert olyan súlyosan bántalmazták, hogy az több sebből vérzett. A varsói kórházakban mintegy 15-en fekszenek az antiszemita inzultusok következtében. Valamennyi bántalmazott 16 és

20 év között van. A zsidó parlamenti klub erélyes hatósági beavatkozást követelt a kormánytól.

A közoktatásügyi miniszter csütörtökön este megbeszélést tartott az egyetemek rektorával az utóbbi antiszemita zavargások ügyében. Elhatározták, hogy a három nappal ezelőtt bezárt fakultások csak a rend teljes helyreállítása után nyissanak újból. Ha a zavargások tovább tartanak, a miniszter élni fog törvényadta jogaival és bezáratja a főiskolákat, kizárva az összes ddiákokat, akiknek újból be kellene iratkozniuk.

LODZBAN

késekkel, botokkal és vasbotokkal felszerelt banda garázdálkodott. Alig egy negyed óra alatt 70 zsidó ház és üzlet ablakait zúzták be és 11 zsidót rendkívül súlyosan bántalmaztak, közöttük kettőnek életéről már lemondtak az orvosok.

A külföldi sajtó egyöntetűen megjegyzi hogy a lengyel antiszemita zavargások azóta kaptak ismét erőteljesen lábra, mióta Lengyelország külpolitikája erősen hitlerista orientációt vett fel.

Világakció a berlini olimpiád ellen

A nemzeti szocialista Németországgal szemben az egész világon, ahol még józan fel fogás uralkodik a jogról és erkölcsről, csak egy vélemény lehet: az, hogy alássa a kultúra alapjait, az, hogy Európa közepén a legnagyobb nyugtalanságot jelzi az, hogy aki nem veti alá magát, vagy nem tartozik születésénél fogva az általuk felállított árjaság fogalmához, azokat a megvetésnek, a kiirtásnak és éhhalálnak teszik ki. Ezt a véleményt osztják azok is, akik ellene vannak annak, hogy az 1936. évre kitűzött olimpiádot ott tartsák meg. Ezek tudják azt is, hogy a jövő évi olimpiádot Németország mai urai, egy nagyszabású náci propaganda eszközzé akarják tenni és dokumentálni akarják, hogy a tiszta sport-szellem helyett ide is bele kell vinni a pusztító nácizmus szellemét. Amerika, Hollandia, Kanada, és még más államok is tiltakoznak az ellen, hogy az olimpiádot Berlinben tartsák meg. — Főleg a világ katolikus része tiltakozik az ellen, hogy az olimpiádot ott tartsák meg.

Ezzel szemben a nemzetközi olimpiai bizottság elnöke M. Baillet Latour, még a tavasszal kijelentette, hogy nem szabad a politikát belevinni a sportba és Berlin eddig „sport szerűen” viselkedett. Ezt mondotta ez év tavaszán. De közben történt mégis valami. Így a hideg pogrom is megindult és a fékevesztett propaganda folytatódott a zsidók, katolikusok, szociálisták ellen. Azóta igazolták azt is, hogy ignorálják a fair-play fogalmát is és végül koronája mindennek, hogy az elesett 12 ezer zsidó hősi halott neveit levakartatják az emléktáblákról.

Azt hihetnénk ezek után, hogy az olimpiai bizottság és annak elnöke megváltoztatják nézetüket? De sajnos nem így van. Most küldötte széjjel az olimpiai bizottság Baillet Latour

elnök aláírásával újabb körlevelét, amelyben azt írják, hogy az elnök kihallgatáson volt Hitlernél, aki kijelentette, hogy semmi akadály nincs az olimpiai játékok megtartásának.

Szívélyes fogadtatásról gondoskodnak — írja az elnök — és szó sincs arról, mintha az olimpiai játékok ellen hivatalos részről bojkott-akció indult volna meg. Akiket „félrevezettek”, azok vegyék ezt a hivatalos igazolást tudomásul.

Az elnöknek ez a körlevele hemzseg a valótlanságoktól. Azok a reftenes megtörtént esetek nem kitalált dolgok, hanem tényeken alapulnak. És hogy ez mennyire így van, azt igazolja az a bécsi katolikus ujság, amelynek címe „Der chirstische Standesstaat”, amely ezt írja a hősi halottak meggyalázásával kapcsolatban:

Itt már nem arról van szó, hogy léteznek határok fajok és fajok között, hanem ember és nem-ember között. A hallatlan felháborodás megállapításánál ne álljunk meg. Hanem a praktikus konzekvenciája az volna, amit egy szóval ki tudunk fejezni: az olimpiád. Azok az emberek, akik az emberi méltóságra súlyt helyeznek, minden további nélkül eleget keljenek a berlini meghívásnak? Azt mondjuk nem!

Ausztria katolikusai így vélekednek. Sok százezernyi sportember az egész világon és a kulturemberek milliói.

Meg kellene indulni a legerőteljesebb akciónak, hogy ne Berlinben legyen az 1936. évi olimpiád. Ne csak a zsidók ellenezzék ezt hanem minden katolikus, minden csak egy kissé is józanul látó progresszív ember, akit nem szédített meg az, hogy Berlinben zulucaffareknél is gonoszabb, ördögibb és elvetemültebb emberek kormányoznak.

Szabaddá tették Lettországon a „Mein Kampf” terjesztését. Riga. A lett kormány hivatalos lapja egyik legutóbbi számában közli, hogy a kormány szabaddá tette Hitler „Mein Kampf” című munkájának terjesztését, amely eddig az ország területéről ki volt tiltva. — A kormánynak ez a rendelete élénk nyugtalanságot keltett a lett zsidóság körében, mert attól tartanak, hogy ezt a rendeletet további zsidóellenes intézkedések fogják követni.

Tanuljon Ön is a más kárán!

Ruhafestést, vegytisztítást csakis

VÉGH

cégnél végeztesse

Mindig sikeres szép munka!

Legolcsóbb árak!

Str. Crinului 5. Telefon 1-08.

Piața Regina Maria 2. Telefon 2-17.

Str. Avram Iancu 16.

Dizzengoff nem akar többé Tel-Aviv polgármestere lenni

A népszerű polgármester éles kifakadása a palesztinai kormány ellen

Jeruzsálem, Tel Aviv első polgármestere Meir Dizzengoff, aki egyik legnépszerűbb zsidó vezéralakja Palesztinának, kijelentette, hogy a küszöbön álló tel-avivi városi tanács-választások alkalmával nem engedi magát jelöltni semmilyen városi méltóságra. A zsidó sajtónak adott nyilatkozatában Dizzengoff a következőket mondotta: Évek óta arról győződtem meg, hogy a palesztinai kormány Tel-Aviv szükségleteivel szemben teljes passzivitással viseltetik. Különösen kidomborodott a kormánynak ez a magatartása az új városi költségvetés és a már hosszú hónapok óta folytatott kölcsöntárgyalások során. Azt kell látnom, hogy a kormány az ország egyik legvirágzóbb városával és így velem és életművemmel szemben rosszhiszeműen viseltetik.

Tel-Aviv és egész Palesztina zsidósága érthető megdöbbenéssel fogadta a rendkívül nép-

szere zsidó polgármester nyilatkozott, akit a kormány indolenciája ilyen messzemenő konzekvenciára ragadtatott. Vezető zsidó körökben mozgalom indult, hogy Dizzengoffot rábírják továbbra is a polgármesteri méltóság betöltésére. Az akció élén Mosche Smilansky, a zsidó mezőgazdák elnöke áll.

Érdekes fejleménye van Dizzengoff lemondásának, amennyiben a most hazatért Palesztina főkormányzója személyes látogatást tett a zsidó polgármesternél. A sajtó közlése szerint a látogatásnak barátságos jellege van és nem bír hivatalos jelleggel. Az általános vélemény mégis az, hogy a főkormányzó rá akarja bírni Dizzengoffot a polgármesteri jelölés vállalására, mert a palesztinai kormányra rendkívül difammáló volna Dizzengoff visszalépése.

ABESSZINIA a zsidó hagyományokban

Számos monda van a zsidó írásokban lefektetve, amelyekből néhányat itt közlünk.

Abesszinia nagysága.

Jöjj és halljad: Egyiptomnak néhányszázszor négyszáz parazankenje, Egyiptom pedig egyhatvanad része Abessziniának, Abesszinia viszont az egész világ hatvanadrésze, az egész világ a Nagy Kert hatvanadja, a Nagy Kert az Edenkert hatvanad része, az Edenkert pedig a pököl hatvanadrésze. (Peszachim 94. a.)

A zsidók és abesszinek

Ahogy az abesszinek fekete színükkel különböznek a többi népektől, úgy Izrael fiait cselekedetei különböztetik meg a többi népektől. (Moed katan 16.)

A rabszolgakereskedelem.

A Midras rabba (86. 84. c.) a germánokban látja a fehérek képviselőit, az abesszinek pedig a feketék képviselőjének és ezt mondja: Mindenütt eladja a germán az abesszint, de az abesszinek ritkán adnak el egy germánt.

Puccs Abessziniában.

Kikonos, Abesszinia királya az ellenség ellen vonult és megbízta Bibamot, hogy örökös rezidenciájá fölé. Míg a király távol volt, Bibam Királyné kiáltotta ki magát. Amikor a jogszerinti király visszaérkezett, hiába igyekezett visszaszerezni fővárosát. Ekkor odaérkezett Mozes Egyiptomból és a király kinevezte hadserege fővezérének. Szakértelmével és tudásával sikerült úgy irányítani az ügyeket, hogy a király ismét fővárosa birtokába kerülhetett. (Szefer Hajasar.)

Mózes és az abesszin hercegnő.

Josefus Flavius írja, hogy Mózes, amikor

a pusztán át vezette a népet, még egy asszonyt vett magának és pedig Tharbis hercegnőt, aki Meroe-ba való volt (Meroe, Abesszinia régebbi fővárosa volt, északkeletre Shenditől, a Nilus Athbar között.)

Az abesszinek megtérése.

Jesajas próféta (Kap. 18.) előre megjósolta az abesszinek megtérését. Amikor az abesszinek ajándékokat küldöttek Jeruzsálemnek, hogy az eset jelentőségét növeljék, akkor Abessziniát, mint hatalmas birodalmat jellemzik. A próféta tulajdonképpen valamennyi népet gondolta. De a régiek felfogása szerint a leghatalmasabbnak, a legtávolabbit tekintette. De feltűnt volna, hogy miképpen tartotta fenn ez a távoli nép a kapcsolatokat Jeruzsálemmel, hiszen nagy vizek voltak közöttük, azért azt írja, hogy papiruszból készült könnyű csónakokon közlekednek a vizeken.

Abesszinia meghódítása — a zsidók megváltása.

Hogy Izraeli megváltása, odaadja az Ur Abessziniát. Izrael felszabadulása, egyúttal Abesszinia „keporo”-ját jelenti. (Jasajas 43. 3.) A megszabadító egy idegen király, mert Izrael nem folytat és folytathat harcokat.

Abesszinia részegsége

Tíz mérték részegség jött a földre. Ebből kilenc egységet vettek az abesszinek és egyet, a többi világ. (Kiddusin 49.)

Az abesszin eszrog.

Az a paradicsomalma, amely Abessziniában nő, tehát fekete, rituális célokra használható. De ha ez a fekete eszrog a világ más részén terem, akkor azt nem szabad rituális célokra használni. (Szukkot 36. a.)

Palesztina nem tüntethet Hitler ellen

A jeruzsálemi rendőrség betiltotta a Hitlerellenes tiltakozó demonstrációkat

Jeruzsálem. November 15-én Jeruzsálemben a palesztinai zsidó ifjuság konferenciát tartott, amelyen elhatározták, hogy tiltakozó demonstrációt szerveznek egész Palesztina területén a nürnbergi zsidó törvények ellen, amely a mai Németországban megnyilvánul.

A konferencia elhatározta, hogy november 16-ra Jeruzsálembe hívja össze a tiltakozó nyilatkozást a nürnbergi törvények ellen, a pa-

lesztinai rendőrség azonban az összes Hitlerellenes tiltakozó gyűléseket megszüntette, úgy, hogy a már összehívott népgyűlésnek fel kellett oszolnia.

Palesztina zsidóságának meg kellett tehát elégednie annyival, hogy szombaton mindössze a zsinagógákban tiltakozott a német zsidóság jogfosztása és üldözése ellen.

Ez a híradás újra élénk fényt vet a Pa-

Kérjük mindenütt az
»ALBA-IUCIA«
antiseptikus pipere szappant

Kézmosáshoz használjuk az olcsó és kiváló minőségű medve védjegyű

»URSUS« szappant

Gyártja:

Breckner János r. i.

Alba-Iulia

lesztinában uralkodó angol bürokracia szellemére. Londonban óriási tiltakozások folynak le a zsidó és nemzsidó lakosság részvételével — és az angol kormánynak nincs ez ellen semmi ellenvetése. Ezzel szemben a palesztinai angol hivatalnokok Hitler védelmére kelnek. Csak röviddel ezelőtt ítétek korbácsütésekre egy fiatal zsidó ifjút, mert propagandát fejtett ki a német áruk ellen. Most végül azt is megtiltották már Palesztina zsidóságának, hogy jogos felháborodásának méltó kifejezést adjon. — Hogy ezután mi következhet, azt ezek után aligha lehet belátni...

Hány zsidó ment be ebben az évben Palesztinába? A most kiadott hivatalos jelentés szerint október havában 5451 zsidó lépett partra Palesztinában. Ebben a kimutatásban nincsen benne azok száma, akik szárazföldön jöttek be és azoké sem, akik mint turisták jöttek, de később engedélyt kaptak arra, hogy ott tartózkodjanak. Ennek az évnek első tíz hónapjában összesen 52431 bevándorló lépett be a határokon és hozzájönnek még azok, akik külön engedélyt kaptak a letelepedésre. 1934. évben, ugyancsak az időszakban 42359 zsidó jött be, úgy hogy ezzel összehasonlítva 10.000 lélekkel jött be több most, mint a múlt évben. Októberben különben 877 tőkés bevándorló volt, 2616 certifikáttal, amelyet a Jewish Agency osztott ki és 1482 olyan személy, akiknek rokonai vannak az országban. Az év első tíz hónapjában összesen 8328 kapitalista és certifikáttal 23546 lélek, diákok 1146, mint rabbik és azok hozzátartozói címen 2218 személy lépett partra.

— Veszélyben a lengyel hitközségek autonómiája. A varsói zsidó hitközség székházában a napokban tanácskozást tartottak a lengyelországi zsidó hitközségek vezetői, a zsidó hitközségek szövetségének megteremtéséről. A tanácskozáson elvben elfogadták a szövetség megalakításának a tervét és egy bizottságot küldtek ki a statutum kidolgozására. Egy másik bizottságot pedig azzal bízta meg, hogy minden olyan esetben, amikor a közigazgatási hatóságok beavatkoznak a hitközségek belső ügyeibe a kormánynál interveniáljon. E bizottság megalakításának gondolatát Eliha Mazur, a varsói hitközség elnöke vetette fel, aki beszámolt arról, hogy napról-napra érkeznek az ország minden részéből jelentések, amelyek a lengyel hatóságoknak a hitközségek autonómiáját sértő irtézkedéseiről szólnak. Egyes helyi hatóságok olyan rendeleteket hoznak, amelyek a hitközségek existenciáját veszélyeztetik. Korlátozzák a hitközségek adókövető jogát, egyes tulbulzó állami tisztviselők a rituális vágási ügyekbe is jogtalanul beavatkoznak. A lublini hitközség elnöke kifejtette, hogy amennyiben sürgősen nem szabályozzák a hitközségek törvényes helyzetét, a hitközségek kénytelenek lesznek tüntetően kimondani saját megszűnésüket. Elmondotta a hitközségi elnök, hogy őt a lublini rendőrbírósg öt ezer zloty pénzbüntetéssel sújtotta azért, mert a hitközség vezetősége az ő lakásán tanácskozássra gyűlt össze.

HIREK

A „Népünk” cikkeinek utányomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5696

Péntek: Kiszlev 3. Nov. 29.

Szombat: Kiszlev 4. Nov. 30.

Heti szidra: חולדות

Heti hattóra: שבת דבר ה'

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 4'20

gyertyagyújtás 4'30

Istentisztelet kezdete 4'35

Szombat befejezése 5'30.

LAPSZEMLE

Az „Intransigeant” párisi lap írja:

„Németországnak rosszul megy, nagyon rosszul... Az ágyuknak, amelyek a vaját helyet tesítik, nincs nagy tápértékük. Nagyon sok embert foglalkoztatnak a fegyvergyárakban, de az arzenálok már lassankint megfennek — mi lesz ezekből azután? Ismét munkanélküliek? Az állampénztár üres. Nem tudják megvenni a hiányzó élelmiszereket külföldről. A Hitler-rezsim szokatlanul nagy nehézségek előtt áll, amellyel nagyon nehéz lesz megküzdeni. Ennek eredménye azután, hogy hirtelen nemzetközi szolidaritásról kezdenek beszélni. De ki hisz nekik? Nekünk nincsenek illúzióink...”

Abel Hermann, az Academie Francaise tagja írja:

Azokra a német zsidó katonákra gondolok, akik bátran harcoltak ellenünk a világháborúban. Azokra gondolok most, amikor levelezik nevüket a hősök emléktábláiról. Anélkül, hogy sovíniszták lennének, büszkék lehetünk arra, hogy franciáknak születtünk, ha arra gondolunk, hogy ilyen alacsonyrendű gondolkozásra mi nem volnánk képesek. Ha volna mégis oly örült, aki ezt nálunk elrendelné, bizonyára akadnának százezerszámra forradalmárok, akik nem fogadnának szót.

A palesztinai távirati iroda egyik jelentéséből:

A foglyok között, akik a jeruzsálemi fogbevérdőlt is. Ezek láncok között vannak, házban vannak, találhatunk számos „illegális” gyermekek, öregek egyaránt. A bevándorlók különben éhségstrájkba kezdtek.

Tizenöt zsidó képviselő került be az angol alsóházba. London. Már nyilvánosságra kerültek a lezajlott angol parlament választások végleges eredményei. Eszerint 15 zsidó képviselő jutott be az alsóházba, az angol pártok listáin. A kormánypart listáján nyolc zsidó képviselőt választottak meg, a liberális listán három, és a munkáspárt listáján négyet. James de Rothschildet, a Pica elnökét újra megválasztották. Rendkívül érdekes mozzanata volt a választásnak, hogy a zsidó Emanuel Shinwell, egykori miniszter, 20.498 szavazattal verte a vele szemben fellépő Ramsay Macdonald, volt angol miniszterelnököt. Ugyanekkor újra választották a zsidó Náthán órnagyot is. Kormánykörök szerint Baldwin miniszterelnök minden valószínűség szerint Orsby Gore-t nevezi ki gvarmatívóvi miniszterre, aki pár évvel ezelőtt ennél a minisztériumnál az államtitkári állást töltötte be.

— A besszarábiai zsidó hitközségek a kormánytól kérnek védelmet az antiszemita propaganda ellen. A napokban tartották meg Chisineuban a besszarábiai zsidó hitközségek gyűlését, melyen határozati javaslatot fogadtak el az egyre erősödő antiszemita agitáció elleni küzdelemről. A határozati javaslat, melyet a kormány elé terjesztenek, feltárja a besszarábiai zsidóellenes agitáció méreteit.

300 éves az amsterdami zsidó hitközség. Amsterdam. A napokban folyt le az amsterdami Wag Hausban az amsterdami hitközség 300 éves fennállásának jubileuma. Az évforduló alkalmával nyílt meg a hollandi zsidóság 300 éves történelmének muzeális kiállítása, amelyet dr. W. Vlugt polgármester nyitott meg. A történelmi kiállítás igen körültekintő gondossággal lett összeállítva és teljes áttekintést nyújtott az amsterdami zsidóság kulturális és gazdasági fejlődésének multjáról. Igen érdekes a kiállítás statisztikai gyűjteménye, amelyből kiderült, hogy 1635-ben, a hitközség megalakulásának évében Amsterdamban mindössze 10 zsidó élt, míg ma 63.000 lelket számlál a város zsidósága. A statisztikák számot adnak a rendkívül gyorsan növekvő vegyesházasságokról is. 1900-ban 100 zsidó házasságra 13 vegyesházasság jutott, míg ma ez a szám meghaladja a 40-et. Az amsterdami zsidó családoknál a gyermekhalandóság alacsonyabb, mint a nemzsidó lakosságnál, viszont a születések aránylagos száma is jelentékenyen alatta van a keresztnény lakosságnál kimutatható születések százalékarányánál.

Palesztina országos főrabbi választ. Jeruzsálem. Az országos főrabbi méltóság betöltésének előkészítésére alakult választói bizottság már összeült Jeruzsálemben, hogy előkészítsék az örökemlékeztű Abraham Jicchak Kook zel. örökének méltó utóddal való betöltését. — A bizottság 70 tagból áll, 42 rabbi és 28 világi delegátusból. A választások titkos szavazás után mennek végbe. Az eredményt azonban fel kell terjeszteni a palesztinai kormány elé is, jóváhagyás végett. Az országos főrabbi állásra jelöltek listáját még nem hozták nyilvánosságra.

Izom- és idegfájdalmak, főfájás

esetén és hüléses megbetegedéseknél fényesen bevált a Togal-tabletta. A Togal helyreállítja egészségét. Teljesen ártalmatlan! Minden gyógyszer-tárban és drogériában. Lei 52.— és Lei 130.—. Svájci készítmény!

A csehszlovákiai Brűxben feloszlatták a németek szövetségét. Prága. A brűx-i állami rendőrség a „Bundes der Deutschen” német szervezet vezető hivatalnokainál meglepetészerűen házkutatást tartott, amelynek eredményeképpen kimondta a szövetség feloszlátását. A rendőrség hivatalos kommunikében közölte a feloszlátás okát. Eszerint megállapítást nyert, hogy a szövetség Spillmann nevű megbízottja külföldre utazott (értsd Németországba), hogy az ottani párttal érintkezésbe lépjen és a brűx-i párt hivatalos okmányt állított ki számára, amelyben igazolja, hogy ugy apai, mint anyai részről árja származású. Ilyen okmányok kiállítása a köztársaság területén törvénybeütköző cselekedet, minthogy ez a megkülönböztetés sértő az ország többi polgáira. Megállapítást nyert továbbá, hogy a „Bundes der Deutschen” bélyegeket terjesztett ezé a felirással: Vásároljatok német árukat! A rendőrség a szövetség vezetőjét dr. Fűselt letartóztatta.

— Házasságokat a legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közvetít, a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda. Cluj. Regele Ferdinand 116. Telefon 142.

Meggyilkoltak egy négytagú zsidó családot Lengyelországban. Varsó. Koniecpol városkában egy lengyel fiatalembert meggyilkolt egy négytagú zsidó családot. Julian Smagda, a tett elkövetője. Éjnek idején hatolt be Jicchak Pazanowski zsidó kereskedő lakásába és egy hatalmas baltával ugyszólván lefejezte a zsidó kereskedőt. Ezután feleségét támadta meg és egyetlen fejszeapással azt is megölte. Pazanowski két leányát, akik a bestiális gyilkosság láttán jajveszékelnéni kezdtek, szintén állati kegyetlenséggel ölte meg Smagda. — A rendőrség azonnal letartóztatta a gyilkost, de eddig még nem adta okát tette elkövetésének.

A LEGJOBBAT VÁSÁROLHATSZ STR. AVRAM JANCU 1 SZÁMALATI

— Az első német repülő feltalálója — zsidó. A német sajtó megünnepelte a dátumát, hogy 25 évvel ezelőtt emelkedett először a levegőbe a tempelhofi repülőtéren az első „Taube”-rendszerű német hadirepülőgép. A repülőgépet Rumpler mérnök építette. A német zsidó sajtó most aztán elmondja, hogy Rumpler zsidó volt, német zsidó temetőben van eltemetve, az a pilóta pedig, aki negyedszázad előtt ezt a repülést elvégezte: Jablonszky Brunó, szintén zsidó volt és a világháborúban halt hősi halált német hazájáért.

— A cionizmus térhódítása Jugoszláviában. Belgrád. Jugoszláviában a cionista tevékenység az utóbbi időben igen megérett. Egész sor konferencia folyt le a közelmúlt napokban, amelyek mind előbbre vitték a zsidó nemzeti mozgalom fejlődését. A cionista eszme térhódításának igen jelentékeny eredményei, hogy Belgrád mindkét hitközségnek vezetése cionista kezekbe került. A nagy belgrádi szefard hitközség élén dr. Kukic Piade nagynevű orvos és cionista áll. De az askenaz hitközségben is igen jelentékeny szerepet töltenek be a cionisták, amennyiben itt dr. Friedrich Popsot választották meg, aki egyben a hitközségek szervezetének elnöke és a cionista országos szövetség alelnöke. Zágrábban és Eszéken is rövidesen lezajlanak az új hitközségi választások és mindenütt nagy eséllyel indulnak a cionisták is a választási küzdelembe. A Wizo is igen szépen dolgozik és most tartotta meg országos konferenciáját. A jelentésekből kitűnik, hogy 47 Wizo helyi csoport működik összesen 3600 tag létszámmal.

A hősök nevei ki lettek kaparva... — Az egész kulturvilág méltó megbotránkozással adózott a nemzetiszocialisták legújabb barbár harcának, amelyet a Németországért meghalt zsidó frontarcok ellen indított. Ezzel a tettükkel végleg megbélyegezték magukat még azok előtt is, kik eddig fenntartással fogadták a horogkeresztes terrorbandák tetteiről szóló híreket. A nemzetiszocialista kormány maga is érezte, hogy ez egyszer túl lőtt a célon és igyekezett cáfoló nyilatkozatokat külföldre juttatni. Ez azonban mit sem használt. Mert az általános felháborodást már nem lehetett megállítani. Már csak azért sem mert a dementi nem is felel meg a valóságnak. Erre vonatkozólag egy bécsi árja gyáros, aki most tért vissza Németországból és látogatást tett a berlini temetőben, beszámol a lapokban arról, hogy már végre is hajtották Göbbels propagandaminiszter rendeletét és kikaparták az összes siremlékekről az elesett zsidó hősök neveit.

Négy zsidó hallgatót vettek fel a bucsurestii orvosi fakultásra. A bucsurestii egyetem orvosi fakultásán befejeződtek a felvételi vizsgák amelyek a zsidó jelentkezőkre nézve katasztrófális eredménnyel végződtek. Összesen 124 diák tette le sikeresen a felvételi vizsgát. Ezek közül 112 román, 4 zsidó, 5 szász, 2 magyar és egy olasz. Ezekén kívül 35 idegen állampolgárt, főleg bolgár diákokat, felvételi vizsga nélkül vettek fel az orvosi szakra. Az orvosi fakultás első évfélére felvett diákoknak mindössze 251 százaléka zsidó.

Jeruzsálemtől 70 kilométernyire elfogták az aíncharodid zsidó rendőr meggyilkolásával gyanúsított rablóbanda tagjait. Jeruzsálem, november 21. Jelentették, hogy Ain Charod mellett egy zsidó rendőr holttestét találták meg. A rendőrség nyomban nagyarányú vizsgálatot indított a tettesek felderítésére. A nyomozással kapcsolatban tegnap a rendőrség a fővárostól 70 kilométernyire északra levő Jeninben rablóbandát fogott el, amelynek tagjait a zsidó rendőr meggyilkolásával gyanúsítják. A banditák fegyvertűzzel fogadták a rendőröket, akik gépfegyverrel válaszoltak. Öt bandita és egy angol rendőr meghalt. Öt rabló megadta magát, egy rendőr súlyosan megsebesült.

— Saját gyártmányu cipőt, garanciával legolcsóbban vehet SZIRMAY-nál, Oradea, Sas-palota.

A transjordániai parlamenti szesszió megkezdte üléseit. November 2-án Emir Abdullah jelenlétében megnyílt a transjordániai parlamenti ülészaka. A megnyitón az emir hangsúlyozta, hogy ki kell építeni a közeli kapcsolatokat úgy kereskedelmi, mint más téren a többi arab országokkal. Hangsúlyozta a brit kormány hathatós támogatását, amely új utak építésében, vetőmagvak ingyen kiosztásában nyilvánult meg. Azonkívül a szegényebb fellachoknak adót engedett el és az adósságuk rendezését is lehetővé tette. Az angolokkal való viszony, a kölcsönös bizalom és hűség alapján áll — mondotta az emir trónbeszédében.

Ön is védekezzen

a veszedelmes elterjedő járványos betegségek ellen a kellemesen illatosított

Senlaslo

(Szt. László)

fertőtlenítő szappannal

Megóvja fertőzésekétől

Vigyázzon, nehogy utánzatokkal szolgálják ki.

— Perek a turistavizumok jótállói ellen. Az utolsó eszendőben erős tempóban indult meg a kivándorlás Palesztinába. Letelepedési engedélyt országoként csak a megszabott kvótának megfelelően kapnak a kivándorlók, de ez a kvóta — vagyontalanok részére — állandóan túl van jegyezve és a kivándorlónak várniok kell, míg rájuk kerül a sor. Sokan úgy jutnak ki tehát Palesztinába, hogy turista vizumot váltanak, amely három hónapi tartózkodásra szól, aztán igyekeznek kijátszani a palesztinai hatóságok energikus ellenőrzését és ha ez sikerül, végleg kinnmaradnak Palesztinában. De a turistavizumot is magyar állampolgárok részére az angol követség mellett működő Brit Birodalom Utlevél és Ellenőrző hivatal csak 1000 pengő óvadék lefizetése ellenében ad ki. Azok a magyar turisták, akik nem tudták az 1000 pengőt készpénzben lefizetni angol hivatalnál, garanciát ajánlottak fel, amit az angol hatóságok el is fogadtak. Számos esetben azonban előfordult, hogy az utasok a három hónapos vizum lejáratá után nem tértek vissza Magyarországra. Hogy az ilyen tiltott kivándorlásnak gátat vessen, az angol követség jogtanácsosa utján próbapert indított egy budapesti kereskedő ellen, aki az 1000 pengős óvadékért jótállást vállalt. A budapesti járásbírósa a napokban ítélték ebben az ügyben és helyt adott a brit birodalmi utlevél és idegeneket ellenőrző hivatal keresetének, kötelezve a jótállót arra, hogy az 1000 pengőt ennek a hivatalnak fizesse meg. Miután az ítélet precedensnek tekinthető, az angol követség utlevéllenőrző hivatal a közeljövőben állítólag többszáz pert fog indítani azon készfizetői kezések ellen, akik 1000 pengős kivándorolt, állítólag „luxusutasoknak” lehetővé tették, hogy odakünn — akár fujdosva is — letelepedjenek.

Hirdessen a „Néünk”-ben !!

Árják vették át...

A „Völk. Beobachter” írja: Nyugatnémetország legnagyobb kalapüzletében érdekes változás történt. A vállalat, amelynek Düsseldorfban, Essenben és Kölnben vannak eladási szervei, fizetési nehézségekbe jutott. A céget árják vették át és az egyezséget is ők fizetik ki.

A Cohen AG. München—Gladbach-i cégnek összes vagyonát átvette a Duisburger Margarine-Fabrik Schmitz & Loh és a másfél millió márka vagyont a zsidó család tulajdonából átvették az új, árja tulajdonosok.

Az Eterna passau-i férfifehérneműgyára zsidó tulajdonosoktól, árják vették át.

A kölni Ruben & Bielefeld nevű legnagyobb hal-céget árják vették át és az eddigi zsidó tulajdonosokat kidobták.

A Hess Rt. nagy cipőgyár igazgatóságából, amelynek Erfurtban van telepe, kiléptették Ballin és Heilbronner igazgatókat.

Az arab sajtó a jemeni arabok terveiről. Az arab sajtó szerint Emir Saudnak, Ib Saud király fiának legutóbbi római látogatása alkalmából megállapodást ajánlott az olasz kormány, hogy egy esetleges olasz támadás esetén amelyet Jemen ellen intézne, az arabok semlegesek volnának. A megállapodást Emir Saud előterjesztette kormányának miheztartás végett, hogy megfelelő módon védekezhessenek egy esetleges olasz invázió ellen. Dsidában konferenciát tartanak, amelyen megbeszélnek a szükséges védelmi intézkedéseket. Az arab sajtó arról is ír, hogy Jemen és Abesszinia között katonai konvenció jött létre, amely szerint a jemeniek támogatják fegyverek szállításával Abessziniát, viszont egy külső támadás esetén Abesszinia is támogatja a négust.

— Makacs székrekedés, vastagbélkatarrus, puffadás, vártorlódás, anyagcsere zavarok, sárgaság, aranyeres csomók, csipőfájás eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz — reggel és este egy-egy kis pohárral bevéve — rendkívül becses háziszser. Klinikai megfigyelések tanúsága szerint a Ferenc József viz még ingerlékeny belü betegknél is gyorsan, biztosan és mindig enyhén hat, úgy, hogy spasticus obstipatonál is alkalmazható. Ferenc József víz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

A zsidók szerepe a palesztinai rendőrségben. A jeruzsálemi rendőrkiképző iskolában 74 ujoncot vettek fel. Ezeknek csaknem fele kibucoknak, vagy kvucáknak tagjai, akiket erre a különleges célra mozgósítottak. A kiképzés ideje 4—6 hónap. Az iskola kurzusának elvégzése után valamennyien elhelyezkedés találnak a palesztinai rendőrség keretein belül. Az utóbbi években erősen csökkent a zsidó rendőrök száma. Részben kiléptek a szolgálatból, másrészt a kiképzés alatt állók sem voltak zsidók. Az utóbbi időben vezető zsidó körök és intézmények nagy erőfeszítéssel igyekeztek ezen az anomálián segíteni. Ennek eredménye lett azután, hogy most már a kiképzés alatt álló rendőrök 60 százaléka zsidókból kerül elő. Remélhető, hogy rövidesen a palesztinai közbiztonság keretei között annyi zsidó lesz legalább, amely megfelel az országban elfoglalt számarányának.

Dacára a nagy áremelkedésnek szőrmeárukat továbbra is legolcsóbban Párisi Szőrmeház-ban szerezhet be. Boulevardul Regele Ferdinand 6.

Fajgyalázás

Egy apasági keresetben a megvádolt árja azzal védekezett, hogy a gyermek apja valószínűleg zsidó volt Loeffler königsbergi professzor faj-biológiai szakvéleményében azt vallotta, hogy a gyermeknek zsidó faji jellege van és ezért nagyon valószínű, hogy zsidó az apja. Ennek alapján a königsbergi bíróság felmentette az árját a kereset következményei alól, mert lehet hogy zsidó az apja.

A Frankfurter Zeitung november 13-iki számában közli, hogy Friedenheimban letartóztatták a templom gondnokot, a titkos rendőrség emberei. Azzal gyanúsították, hogy „fajgyalázási” viszonyban volt a háztartási alkalmazottjával. Amikor a következmények mutatkoztak, mesterségesen megszüntették a terhességet. Azonkívül még 1935-ben is több árja nővel tartott fenn intímabb kapcsolatokat. (Ezek a gyanúsítások és üldözési manóverek teszik végleg lehetetlenné a zsidók helyzetét.)

A brit gyarmatügyi miniszter és a főkormányzó a „zsidók ügynökei”. Sichebben nagy arab gyűlés volt, ahol felolvasták Auni Abd el Hadi arab agitátor levelét, amelyben azt írja, hogy az utóbbi időben Anglia nagy propagandát fejt ki a zsidók érdekében. A „főpropagandista” a brit gyarmatügyi miniszter, aki legutóbb az Anglo Palesztina Klub gyűlésén kijelentette, hogy ha nem adták volna a Balfour deklarációt, akkor most kellene azt megadni. A főkormányzó melegeződésének adott kifejezést, hogy a Hule-vidéket, az arablakta Palesztina eme legtermékenyebb részét a zsidók megszerették maguknak.

Az új tel-avivi főrabbi. Tel-Aviv. A jaffa-telavivi hitközség november 3-án este tartott nagygyűlésen az Antwerperben lakó Amisi rabbit választotta meg főrabbjává, a márciusban elhunyt Aronsohn főrabbi helyére. Amiel főrabbi ismert mizrachista vezérférfi, akinek megválasztása cionista körökben elégedést keltett.

A palesztinai zsidó ifjuság konferenciája november 15-én kezdődött el. A konferencián a nürnbergi zsidó hecek elleni tiltakozó akciók megszervezését határozták el. Az ifjusági vezetők közül sokan felháborodásukat fejezték ki a német hatalmon levők barbár gondolkodás ellen. November 16-án egész Palesztinában gyűléseket hívtak egybe, melyben tiltakozó rezolúciókat kellett volna benyújtani a nürnbergi törvények ellen. Jeruzsálemben nagy tüntetést készítettek elő. A palesztinai rendőrség azonban valamennyi hitlerellenes tüntetést betiltott úgy, hogy a manifesztációk elmaradtak.

— FÜZŐ ÉS MELLTARTÓ KÜLÖNLEGESSÉGEK, legújabb külföldi modellek Fuchs Manzi fűzőszalonban, Piata M. Viteazul 11-a. Ullmann-palota.

HETI GLOSSZÁK

Nem tisztá a tej...

Már régen beszélnek arról Németországban, hogy Milch repülő-tábornok és államtitkár nem egészen árja-anyatejet szívott magába. Voltak emberek, akik jól emlékeztek arra, hogy létezett Breslauban egy Milch-család, amelyik nem a germán-mondakörben keresheti őseit. Egyszóval tudták, hogy élt ott egy Milch család, amelynek „dicső” ivadéka Milch generális, Göring jobbkeze. Ez a Milch, egy fajtiszta Milch, egy százpercentes zsidó Milch... akire a német szoldateszkának szüksége van, mert kitűnő repülésügyi szakember. És végeredményben Göring generalissimus utánóhatja Luegert, a híres volt bécsi polgármestert, aki azt mondta: „Wer ein Jud, ist, das bestimm, ich!”

Ugylátszik, hogy mégis sojan bánthatták Milch tábornok ur származását, mert végül megjelent egy közjegyzői nyilatkozat, a Milch anyjától, egyszóval von Muttermilch, aki ebben a nyilatkozatban kijelenti, hogy gyermeke házasságon kívüli viszonyból fakadt és nem a zsidó Milchtől származik, csak legfeljebb zsidó anyatejet szívott magába. De ő maga nem Milch...

Ide züllött, ide került a német morál, amely inkább megengedhetőnek tartja, hogy egy asszony évtizedek mulva bevallja, hogy

házasságon kívül viszonyt folytatott valakivel, annak gyermekét hozta világra, csak azért, hogy fiának árja pozícióját biztosítsa. Jellemző erre a korra, jellemző a német felfogásra, jellemző egy zsidó asszony csodálatos mártíriumára, aki önmagát feszíti meg, önmagát tiorja sárba, csak azért, hogy fiát pozíciójában tarthassa. Emberfeletti lemondás és önfeláldozása ez, egy zsidó anyának. De aljas gondolkodásu lehet a repülő Milch, hogy ilyen bizonyítványt kért anyjától. Az anyja jobb a fiánál, ő tudhatja legjobban, — milyen méltatlan fiut szült, aki a zsidóság legnagyobb elenségeinek segíti köszörülni a gyilkot, amellyel saját testvéreit mészárolják le... Egy „fajgyalázó” anya, egy „fajtagadó” fiu és egy mindenre kapható Göring... Ez a mai Hitlerország.

Gömbös Berlinbe repült -- és a zsidó diákok repültek az egyetemről

Néhány héttel ezelőtt az összes lapok közölték, hogy Gömbös magyar miniszterelnök Berlinbe repült. Mi nem foglalkozunk világpolitikával, mert semmi közünk hozzá, azért nem irtunk erről a repülő-utról, sem a vadászatról, amelyen résztvett a porosz miniszterelnökkel együtt.

Nem irtunk, — de most irtunk kell, mert látjuk azokat a következményeket, amelyekkel ez az ut járt. Nem gondolunk ezentul azokra

a politikai következményekre, amelyekért majd elszámol a magyar miniszterelnök. Ez az intern ügyük. Bennünket csak akkor kezd érdekelni az ügy, amikor bevett zsidó koponyák jelzik ennek az utnak a következményeit. — Csak a vakok és tájékozódni nem tudók képzelik el, hogy a berlini ut és az utóbbi napok egyetemi verekedései között nincsen összefüggés. Sajnos, az összefüggés, nagyon is érthető és nem kell Kolumbusznak lenni, hogy ezt felfedezzük. Az a szellem, amely egy fél millió embert itél éhhalálra, amely gyógyszert nem ad embertársának, aki arra szorul és nem ad tejet a síró zsidó csecsemőnek, az a szellem vonul be titkos utakon, fizetett ágensek és irott izgatás utjain más országokba. Varsóban is gurul a márka és Budapesten is. — A márka és mellette a barna metyélűti fel a fejét.

Gömbös miniszterelnök elsőrangú hárommotoros repülőgépen ment Berlinbe és most zsidó szerencsétlen numerus klazusos zsidó diákok szintén repülnek, egészen primitív alkalmatosságon, az alma mater sok vihart látott

A tükrör is azt mutatja, hogy NIVEA-val ápolja magát

A háztartási munkák dacára is puha marad a bőre, ha Niveával ápolja. A Nivea rendszeres használata biztos védelem a kellemetlen hatású nedvesség és hideg ellen. A NIVEA puhán, vékonyan tartja a bőrt és megakadályozza a nyers, kiütéses bőrképződést. Egijedül a NIVEA tartalmaz Euceritet. Ez a kitűnő hatásának titka s ezért a NIVEA pótolhatatlan.

NIVEA-CRÈME dobozokban és tubusokban Lel 10.- • 72.- NIVEA-OLAJ Lel 24.- • 72.-

Berl, aki az egész világot ismeri

A zsidócska sokaig nézett rám. Félig öszszehuzott szemhéjai szorgalmasan pislogtak és egyszerre csak így szólott:

— Hogyan is van az Ön családi neve? Goldmann?

— Nem. Goldberg.

— Hogyan? Gold...

— Goldberg.

— Ha így van, akkor Ön a rownoi Golds... Goldsteinokból való...

— Goldberg. Nem Goldstein. Másodszor, nem származok Rownoból. Soha nem voltam ott...

— Hát akkor melyik Goldmann-ágból származik, a lubliniakból?

— Nem Goldmann vagyok, hanem Goldberg.

— Igen? Goldberg? Akkor már tudom, hogy Ön kicsoda. Most már tudom, hogy Ön egy kicsit rokon is hozzám. Az unokabátyám felesége is egy Goldblatt családból származik. Chaim Goldblatt. Az is lomschi, tehát Önök egy családból származnak. Tulajdonképpen milyen családi kapcsolatban van velük?

— Nem vagyok Goldblatt és nem ismerem egyetlen egy embert sem Lomschából. Az én nevem Goldberg. GOLDBERG! Érti?

A zsidócska egy nagyot nyögött. Szakállal sürün tele nőtt arcát keskeny kezei közé fogta és gondterhelt arccal nézett rám. Néhány perc mulva így szólott:

— És Ön tulajdonképpen, hol született?

— Varsóban.

— Magában Varsóban?

— Igen.

— És a nagy Goldmannok, az Ön családja?

— A Goldmannok? De hiszen én nem vagyok Goldmann. Már mondtam Önnek, hogy az én családom neve Goldberg. Két fivérem van, akik Varsóban laknak.

Emberem egyáltalán nem volt megelégedve.

— Goldberg? Engedjen meg Uram, de Ön mindig másképp beszél. Egyszer azt mondja Goldberg, azután meg másat mond. Ha azonban tényleg Önt Goldbergnek hívják, akkor tudom, hogy kicsoda. Apját egészen biztosan ismertem. Nagyon finom ember volt. Papírszakmában dolgozott. Jól ismertem. Ki nem ismerte az öreg Goldsteint? Még most is magam előtt látom a szép fehér szakállával. Nagyon finom ember volt. Mikor is halt meg? Tizenkét évvel ezelőtt, ugyebár? Még emlékszem a testvérenek az esküvőjére is. Azt hiszem, a legidősebb volt. Nagyon szép leány volt. Csodálatos, hogy nem emlékszik Ön egyáltalán rám, hiszen egy kicsit rokonok is vagyunk, vagy mi...

— Sohasem volt leánytestvérem.

Emberem nagyon lenézően tekintett rám. hoosszasan felsóhajtott és hirtelen reámkiáltott:

— Ön egy nagyon kis, semmi tekintéllyel nem rendelkező családból származik...

Megmondtam neki, hogy nem vagyok sem Goldmann, sem Goldstein, sem Goldblatt, hanem azért is Goldbergnek hívják. A szórakozott ember azonban meg akart engem semmiteni. Az volt a hiúsága, hogy ő ismeri az

egész világot. De mert ez nálam ugy látszott, nem sikerült, mérgeesen mondotta:

— Tehát Ön Varsóból származik? De senki sem ismeri Önt itt, már pedig, ha Ön volna valaki és nagy családból származna, akkor nekem okvetlenül ismerni kellene magát...

Részvétet kezdtem érezni iránta, kezdtem magam is bebeszélni neki, hogy jól ismer és tudja, hogy ki vagyok.

— Kedves uram — mondtam — Ön valamit el akart mesélni a leánytestvéremről. Szép leány volt, mi? Völegényét, az én sógoromat bizonyára ismerte...

Emberem egészen megélnkült.

— Igen, igen a sógora, hogy is hívják családi néven?

— Olyan nevet akartam mondani, amelyet könnyen megjegyezhet magának és hirtelen eszembe jutott:

— Rabinovitz!

— Rabinovitz? User Rabinovitz fia? Akkor közülünk való. Ahá...

— Igen. Rabinovitz User fia...

— Ugy gondolom, hogy a kiewiek közül való. Vagy a kiewiek, vagy rownoiak közül.

Végeredményben mindegy, mert ez mind egy familia. A rownoit Chaimnak hívták. Chaim és User testvérek voltak, az egyik Rownoból költözött, ahol fakereskedése volt. Valószínűleg Chaim volt az illető, mert Usernek csak leányai voltak... igen.. igen, most már emlékszem, minek bolondítja el a fejemet? Mondtam Önnek, hogy ott voltam az esküvőn... hát mit gondol? Mit jelentsen ez a szédítés? Emlékszem arra is, hogy még nászajándékot is adtam.. hahaha.. És az Ön atyja akkor magá-

lépesőin. Gömbös repült és valamit kifőztek a vadászaton. Hogy mit? Nem érdekel bennünket. De egyet látunk. Hogy a sokat szenvedett magyarországi zsidóság örömpohara még nem telt be és újlag „felébredt” az a szellem, amelyről azt hittük, hogy a háborús évek utáni nyomorúság szemétdombjának miazmái voltak. Akkor lehetett rá, ezen a címen pardont találni, — de most? Most semmi ok sincsen rá, mert a magyar értelmiségi pályán eléggé visszanyomták a zsidókat. Még a gazdasági élet frontján is. Ma nincsen lelki ok és nincsen fizikai sem.

Ma csak a gyűlölet, a gyűlöletért magáért burjánzik Budapesten, Szegeden, Kisvárdán és másutt is. Nekünk ez zsidó szempontból nagyon fáj. Nem kérjük, hogy ki mit szól hozzá és miképpen kommentálja. Mi csak egyet tudunk. Azt, hogy békés egyetemi polgárok, akik nagynehezen bejutottak az egyetemekre, onnan véres fejjel kell távozzanak. Ez elszomorító és nagyon fáj, hogy a berlini utnak így érnek gyümölcsei. „Gyümölcsök”, amelyeknél ismét mi vagyunk az áldozat. Mi, zsidók, túl a határokon, akik szintén a küzdelmekkel teli hétköznapok taposómalmában őrölnék fel, amugy is, minden különösebb atrocitások nélkül. Hát még így, hát még ezzel?... Berlin utat mutat és ez az út, a maroknyi magyarságnak nem a boldogulás útja. Amit a teuton „öserő” tehet, a maga robusztos 70 millióságával, azt ne utánozza egy nép, amely néha apellál a világ lelkiismeretére.

Mire képes az asszimiláció?

Sokszor megdöbben az ember, gyakran meg ökolbe szorul a keze, ha olvassa a hitleri pokolból érkező híreket. De még rémitőbb, amikor azt látja, hogy léteznek még zsidók, sőt egy zsidó ujság is, amelyik azt hiszi, hogy a régi nóta mellett vigadhat és ha struccpolitikát folytat, megmentette a maga hazug ideológiáját. Szerencsére ezek az emberek és lapok, mind kevesebben vannak, ezért kétszeresen feltűnő, hogy például Bieltzben (Bielsko, Lengyel-Szilézia) létezik egy hetilap, amelynek címe „Jüdische Wochenpost” és még le meri írni arcátlanul, az október 11-iki számában, hogy: „Wir wissen dass die deutsche Regierung loyal genug ist...” De ez még semmi. Még cif-

hoz hívott és sok mindenről beszélt, hiszen tudja... egyik szó hozza a másikat.. szeretett beszélgetni... azt is mondta „tudod Berl, a vőlegény sürgöt, már szeretné az esküvőt...”

És emberem egy különös nevetést hallott és olyan öreg-emberes jeleket adott a kezével, mint aki azt mondja, hogy sok mindent tud, de nem beszél. Boldog volt, hogy a kitálat névvel olyan eredményt talált, amelyet kívánt magának.

Mostantól kezdve nem zavartam többé, úgy hívhatott, ahogy akart: Goldmann, Goldblatt, Goldstein és néha még igazi nevemen is szólított: Goldbergnak.

Amikor elbucsuztunk, hirtelen Rabinovitznak hívott és az egész világnak üdvözléseket küldött általam. Embereknek, akiket még hiből sem ismertem sohasem. Közben megmondta a saját családi nevét is, de már elfelejtettem... azt hiszem, hogy saját nevét is elfelejtette és nem is emlékszik a saját nevére sem...

Algiri legenda egy szent rabbiról

Az algiri Moghreb szép fővárosában nagyon régi történetet beszélnek el, amely a tizennegyedik század végére nyulik vissza.

Abuhamu Mussza szultánnak, aki Orán tartományán uralkodott, jázminok és a Mé-suár zöld csokra közepett épült a palotája, egyik bizalmasa és belső tanácsadója Rabbi Efraim Enkausa volt, spanyol menekült, aki jelen volt tulajdon édesapja Rabbi Izrael Akadoch Enkausa szenvedésénél, akit Toledo egyik

rábat ír november 11-iki számában, amelyikben két levelet közöl, amelyek közül az egyikben valaki felrója, hogy a berlini zsidóság téli segélyakciójának kezdetekor dr. Baeck fő-rabbi, miért idézte Ch. N. Bialik versét és miért aposztrofálta a „nagy látnok”-nak. Mert Bialik „ál-próféta” írja a bieltzi zsidó sajtó papír. A másik cikkben pedig azt írja, hogy miért keres a kattovtzi hitközség olyan főkántort, akinek héberül is tudni kell. „Talán azért, mert a mai modern zsidó ifjuság „papolja a főbert”. Talán azon a nyelven akar beszélni, amelyen Achi Méir megkérdezte Arlosorof-

tot, hogy „Kama schaa?” és utána lepuffantotta?”

Természetesen ez hamisítás. Mert Achi Méir nem is gyanúsították a gyilkossággal és rendkívül nagy rosszakaratra vall, ha valaki úgy szeretné „kompromittálni” a héber nyelvet.

De hagyjuk. Amelyik zsidó lap hitleréknek hizeleg és a lipcei mintavásárról ír dicséző cikket, azt nem csak el kellene égetni, hanem szerkesztőjével sem szabadna egyebet tenni.

Egy ilyen lap szégyeneltette a zsidóságnak. Szerencse, hogy elég zárt körben jelenik meg.

Milyen a jemeni zsidók helyzete?

Jeruzsálem. Egy megbízható személy aki most érkezett Adenből, nagyon érdekes részleteket közöl a jemeni zsidóság jelenlegi helyzetéről. Jemenben most a valóságban Seif al Islam trónörökös uralkodik, mert Iman Jachja, a tényleges uralkodó nagyon öreg és beteg. A fiatal trónörökös nagyon igyekszik, hogy országa biztonságát emelje és az ügyek rendes mederben haladjanak. A zsidók helyzete a trónörökös uralkodása alatt lényegesen megjavult. Most már megengedik a zsidóknak, hogy elhagyják az országot, ha ingatlanokat az államnak hagyják és ingó vagyonuk tíz százalékát az államnak leadják. Az öreg király uralkodása idején a zsidók nem hagyhatták el az országot és ha elvándoroltak a pusztákon át, minden vagyonuktól megfosztották őket. Az utóbbi időben már nem menekülnek el oly riadtan a zsidók, ami szintén a helyzet javulását mutatja.

Az olasz befolyás csökkent, bár mostanáig erősen érezhető volt és inkább az angolokhoz közelednek. Ez azt is jelenti, ha Ibn Saud megtámadná Jement, hogy bekebelezze,

a jemeniek Anglia segítségére támaszkodhatnak. Szovjetország gazdasági befolyása, amely elég élénk volt, mostanában szintén csökkent. Nemrégiben Axelrod nevű szovjet megbízott tartózkodott az országban a „Wniestorg” megbízásából, aki megállapította, hogy a jemeni kapcsolatokra a szovjet ráfizet. Azóta a szovjet jemeni exportja csaknem teljesen megszűnt.

A keresztény arabok is új pártot alakítanak Palesztinában. Bet-Lechemben a napokban új arabpárt alakult, amelyet keresztény arabok alakítanak. A párt célja, hogy törvényes eszközökkel küzdjön Palesztina függetlensége érdekében. Azonkívül erősíteni akarja az arabok egységét és javítani akarja kulturális és gazdasági téren az arab munkások és parasztok helyzetét. Jelszavuk: Isten, Haza, Egység. Ezzel a palesztinai arab pártok száma hatra emelkedik. Elvi ellentét közöttük alig van.

Elegáns őszi és téli
szövetkülönlegességeim
kabátokban és öltönyökben megérkeztek
HACKMAYER uriszabóság ORADEA
P. Reg. Maria 3.

nyilvános terén elégették, mert nem akarta megtagadni a hitét.

Hírös talmudista, bölcsész, nyelvész volt a rabbi, akit a szultán minden alkalommal belevont a tanácskozásokba.

Egy nap a rabbit, kit bokros elfoglaltsága gyakran nagy távolságokra elszólitott, a palotába hívták, ahol a szultán igen fontos ügyben kérte.

Miután legalázatosabb üdvözlését tolmácsolta szeretett uralkodójának, ez imígyen szólt a nagy szefárd tudóshoz:

— Efraim rabbi, te már annyi kiváló szolgálatot tettél nekem és még sohasem kértél semmi jutalmat. Kérj tőlem valamit és én azt nyomban teljesítem.

A rabbi már régóta várt erre a felhívásra és azt magában már sokszor meghányta-vetette. Így felelt tehát mély meghatottsággal és reszkető hangon:

— Dicsértessék a Mindenható! Ide szeretném költöztetni, Uram, Tlemcen egész zsidó hitközségét. Engedélyezz nekem egy akkora földterületet, amely olyan hosszú, mint egy ökörnek a bőre.

Az uralkodó ehhez hozzájárult és igen szerénynek tartotta ezt a kívánságot.

Sietve elhozták egy ökörnek a bőrét és a rabbi hozzálátott a munkához, hogy azt széjjelválgja. Mikor már egész sereg hajszálvékony csikot hasított belőle, a szultán anélkül, hogy időt engedett volna, — hosszúnak ígérkező — munkája befejezésére, gunyosan fehér szakállába nevetett és ezeket a szavakat intézte a rabbihoz:

— Efraim — így szólt hozzá — te bizonyosan erősebb vagy, mint én. Boldog vagyok,

hogy átengedtem neked az egész területet, amelyet óhajtasz. Allah u Akber! (Nagy a Teremtő). Aldjon meg téged és valamennyieteket...

Igy történt, hogy Tlemcenben az V Károlyról elnevezett utca, a maga nagyszámu és szorgalmas lakosságával, nagyrészt kézművesek és kiskereskedők, ma is egy multnak az emlékét őrzi, mikor a zsidókat egyenlő jogúnak tekintette a többi lakosokkal egy arab uralkodó, akinek országglását, annyiszor megénekelték a lantosok dicséző énekei.

Ettől az időtől kezdve a nagy tlemceni zsidó hitközség mindig legbarátságosabb szomszédságban élt a muzulmán lakossággal és a korghelis ((török leszármazók), valamint a hadris (benszülöttek)-ben a nagy Abuhamu király jóságának és türelmességének méltó utódait látták.

A béke és megértés előharcosai Ibrahim és Ghlamallah sejkek, a benszülött előkelőségek, az intellektuális ifjuság és a nagy tisztelgetend Sid Kaddur Ben Ghabit, akik szakadatlanul arra törekszik, hogy egy franciabarát Algirban az összes népcsoportok között megértés uralkodjék.

...Leon Djian Oranban megírta Rabbi Efraim Enkausa Ben-Izrael életrajzát, amelyben ezt írja:

— Egyszerű, fehér sarkóvát, amelyet pompás kertek öveznek, minden évben sokezer zarándok zsidó veszi körül tisztelgő ünnepléssel, ezek sorába sokszor keresztények és muzulmánok is elvegyülnek, akik hisznek a nagy rabbi csodatevő erényeiben, aki 1445-ben hunyt el örökre...

PALESZTINA

Vallásos tanácskozások Palesztinában.

Palesztina főrabbinátusa és a Wad Leumi (Zsidó Nemzeti Tanács), valamint az egyes hitközségek vezetőségei között tanácskozások folynak annak érdekében, hogy minden hitközségnél „vallási bizottságokat” állítsanak fel, akik a schechita, Erev stb. rituális dolgokról gondoskodjanak. A tel-avivi és a haifai hitközségek a bizottságok felállítására ellen szavaztak, azzal az indokolással, hogy ezeket a rituális és egyházi feladatokat a rabbinátusnak kell végrehajtani.

80 újabb málházó munkás a haifai kitérőben. A haifai Histadrut kezdeményezésére, a Kibbuc Hameuchad kezdeményezésére ötven szervezett munkás a haifai kikötőben mint málházó munkás helyezkedett el. E csoport mellett további 30 zsidó munkás helyezkedett el ugyanebben a szakmában, olyanok, akik nemrégiben vándoroltak be Lengyelországból, ahol szintén hasonló munkát végeztek.

Megszakították az illegális bevándorlók az éhségstrájkot.

Megírtuk, hogy a letartóztatott illegális zsidó bevándorlók a börtönben szabadlábra helyezésük érdekében éhségstrájkba kezdtek. A legutóbbi hiradások szerint 7 napos éhségstrájk után a harc abba maradt, mert zsidó részről kilátásba helyezték számukra, hogy lépéseket tesznek szabadlábrahelyezésük és polgárjogaik biztosítása érdekében. Három letartóztatott ilyen intervenció folytán már szabadlábra is került.

A Palesztina-kormány hivatalos gazdasági lapja legutóbbi számában közli, hogy 1934-ben az ország huszonhat helyén körülbelül 7 millió fontsterlinget investáltak új építkezésekbe, 1933-ban az építkezésekbe investált összeg 5 millió és 600.000 font.

Betiltott arab lap.

Az egyiptomi arab angol-ellenes zavargásoknak a palesztinai sajtóban is élénk visszhangja van. A palesztinai arab sajtó természetesen úgy vonja le a zavargásoknak a konzekvenciáját, hogy az itteni arab lakosságot is angol-ellenes demonstrációkra uszítja, mert az arabok teszik a cionisták számára lehetővé, az arabok „elnyomását”. Az „Al Difa” című arab lapot, amely igen messze mert az angol ellenes izgatásban, a hatóságok egy havi időtartamra betiltották.

Petach-Tikva közelében egy új, negyven nézből álló telep munkálatait végezték most be. Az új kolónián 74 család fog letelepedni. Közöttük 44 olyan familia, amely 10-10 dunamot fog megművelni. A többiek külső munkára mennek, de egy-egy dunamot ők is megfognak művelni, főleg vetemény-termelés céljából. A kolónia finanszírozását a „Palestine Economic Corporation” vállalta.

Rothschild báró hamvait Palesztinában helyezik örök nyugalomra.

November 18-án folyt le Párisban báró Edmund Rothschild halálának első éves évfordulója. A különböző zsidó szervezetek képviselői kivül számos vezető francia előkelőség jelent meg az évfordulói ünnepségen. Baro Maurice de Rothschild közölte a jelenlevőkkel, hogy miután úgy atyja, mint anyja utolsó akaratára az volt, hogy Palesztinában helyezték temüket örök nyugalomra, rövidesen mindkettőjük földi maradványait Palesztinába szállítják, a báró magán jachtján, amelyen az elhunyt többször volt a Szentföldön. Palesztinában is nagyszabású ünnepségek folytatók le az évforduló alkalmával.

A palesztinai kormány fegyverviselésért a büntetést három évről hét évre emeli fel. Az új rendelet következménye a nemrég felfedezett jaffai fegyvercsempészségnek.

A Kidron-völgy közelében a jeruzsálemi héber egyetem archeológiai osztálya kutatásokat végeztetett. Az ásások során a napokban egy zsidó temető került felszínre. A temető kétségtelen megállapítások szerint a második szentély idejéből származik.

A jaffai, tel-avivi és jeruzsálemi kereskedelmi kamarák közölték a damaszkuszi ipari kiállítás vezetőségével, hogy részt kívánnak venni a kiállításon. A kiállítást 1936-ban tartják meg és pedig Északafrika és Közelkelet országainak részvételével. Eddig a kiállításban való részvételüket a következő államok ígérték be: Törökország, Palesztina, Transzjordánia, Irak, Hedzsasz, Egyiptom, Afganisztán, Britindia, Tunisz, Algír és Marokkó.

A haifai hedschas-vasút igazgatósága legutóbbi konferenciáján elhatározta, hogy helyreállítja a transzjordániai határoktól egészen Medináig a vasutvonalat. Az utvonál 730 km. terjedelmű lesz. A munkálatok költsége hozzávetőleg harmincezer fontot fog kitenni. A költségeket Palesztina, Syria, Transzjordánia és Hedschas között fogják felosztani.

Palesztina zsidósága szeptember hónapban 8786 lélekkel, az arab lakosság pedig 1752 lélekkel szaporodott. E számok azonban csak a bevándorlás általi lélekszám szaporodását veszik tekintetbe, míg a természetes szaporodásról a hivatalos statisztikák még hiányoznak. — Nem hivatalos számok szerint szeptemberben a zsidóság szaporulata 13 ezer, az arab lakosság pedig 9 ezer volt. Mert az A) kategóriához tartozó bevándorlók száma 528 volt, tehát legalább 528 font jött be az országba. A tőke új munka és bevándorlási lehetőségeket teremt. A bevándorolt mohamedánok és keresztények nem hoztak magukkal saját tőkét, így a gazdasági kapacitás megnövelése kizárólag a zsidó bevándorlásra vezethető vissza. A jisivban rámutatnak a feszült világpolitikai atmoszférára, a világháborútól való óriási félelemre és különösen azokra a tendenciózus hírekre, amelyek az Erec Jisráelben folyó állítólagos erődítési munkálatokról beszélnek. Az ilyen hírek alapján sok helyen azt hiszik, hogy az ország háborus területté változott. A jisivban nagy elégtételt idézett elő az a körülmény, hogy a többi országok zsidósága e pánik hangulattól távol tartotta magát és nem befolyásolta az építő munka további folyását.

Kataszter Palesztina zsidó lakosságáról.

Jogi nehézségek folytán mindaddig nem volt lehetséges a Waad Leumi számára, hogy Palesztina zsidó lakosságáról katasztert fektessen le. Minthogy azonban most már elhárultak ezek az akadályok és nehézségek, a zsidó nemzeti tanács a legnagyobb eréllyel kezdte meg a kataszter lefektetésének munkálatait, mert csak ennek birtokában lesz módjában kiírni a választásokat saját kebelén belül.

Az esőzések következtében Tibériás városának egy része víz alá került. Az anyagi kár azonban nem nagy. A város lakói élesen kifogásolják, hogy a kormány a földjavító munkálatokat nem végezte el és ezért történhetett meg, hogy árvíz károsította a város egy részét. Ha a munkálatokat nem fogják befejezni, az a veszély fenyeget, hogy az egész várost előnti egyszer a víz. Követelik az illetékes köröktől a munkálatok haladéktalan befejezését.

Börtön — jogtalan fegyverviselésért.

A Palesztina-kormány legújabb rendelete értelmében mindazokat, akiket a hatóságok jogtalan fegyverhasználaton érnek tette, három hónaptól hétévig terjedő börtönrre ítélik. Az új rendelet a legutóbbi Jaffában leleplezett fegyvercsempészi botrányval van összefüggésben.

Üvegipar Palesztinában.

A Mifraz—Haifa-i ipari zónán, a Nemzeti Alap földjén egy nagy üvegyár létesült 15.000 font alaptőkével. A gyár üvegtáblák és tükrök gyártására rendezkedik be. A vállalatot londoni pénzemberek finanszírozzák.

Párisi, lyoni és tóursi egyetemi tanárok a napokban meglátogatták Palesztina városi és falusi telepeit. A sajtó képviselőinek kijelentették, hogy a zsidók teljesítményei mély benyomást tettek rájuk. Ami itt történik, az nem csak zsidó szempontból, de általános emberi szempontból is fontos.

A Histadruth legutóbbi akciója következtében nagyszabású zsidó munkásokat alkalmaztak az állami intézményeknél. A postánál, a vasutnál és egyéb állami üzemekben az utóbbi hetekben 25 zsidó munkást helyeztek el.

Ezer tehenet vittek Palesztinába. A „Haboker” társaság, amely azzal a céllal alakult, hogy a mezőgazdasági települések élő-felszerelésének jobbátételén dolgozzék, nemrégiben Európában 1000 tehenet vásárolt. Főleg Hollandiában szereztek be ezeket, amelyből két szállítmány már meg is érkezett Palesztinába.

A tel-avivi frissítőárusok mozgalma. — A tel-avivi szódavíz- és frissítőárusok szervezete elhatározta, hogy ezentúl csak olyan narancstermelőtől vásárol, aki csak zsidó munkásokat foglalkoztat. Tekintettel arra, hogy ezeknek az árusoknak szezonban napi ötszáz láda narancsra van szükségük, a zsidó narancstermelés szempontjából igen fontos határozat.

Nagy előkészületek a tel-avivi városi tanácsválasztásokra. December elején, vagy közepén lesznek a tel-avivi városi tanácsválasztások, amelyre nagyszabású előkészületeket tesznek. A különböző pártok és csoportok felkészüléséből ítélve, igen élénk harcokra van kilátás. Legalább 10 párt fog küzdeni a mandátumokért.

Jeruzsálem városában harminc városi munkás, aki a szemét elégetésével van megbízva, sztrájkba lépett. A sztrájk oka egyrészt bér-emelés, azonfelül pedig jobb munkaviszonyok követelése. A munkások, tekintettel a kámtékony levegőre, amely a hulladék környékén terjeng, a munkanap csökkentését kérték. A város vezetősége azonban a követeléseknek csak egy hányadát hajlandó teljesíteni. — A sztrájk egyelőre áll.

Ez év október 27-ig Palesztinából 133.501 láda grapefruitot és citromot exportáltak. Az angol piac, amely a palesztinai gyümölcsök legjobb fölvevője, jó árakat biztosít ezidén is a palesztinai grapefruit számára. A narancsok exportálása már folyamatban van. Azt hiszik, hogy az Anglián kívüli európai piacon is jó árakat lehet majd narancsért és grapefruitért elérni.

Németország!...

Férfi háztartásbeli alkalmazottak?

Mint ismeretes, Hitler kiadta a jelszót, hogy zsidók nem tarthatnak többé Németországban 45 évnél alacsonyabb koru német háztartási alkalmazottakat. A törvény indokolásában kimondja, hogy a zsidó családoknál a német háztartásbeliek erkölcsi veszélyben vannak. Minthogy a rendelet következtében igen sok német leány került az uccára és maradt állás nélkül, felvetődött a kérdés, hogy nem-e helyettesíthetik, a női alkalmazottakat a háztartásban férfiak. A Frankfurter Zeitung cikkírója ama véleményének adott kifejezést, hogy ennek mi akadályai sem lehet, mert a törvény kimondottan női alkalmazottak tartását tiltja el, azokat is csak 45 éven alul. A lap cikkét élesen támadja a nemzetiszocialista ifjuság lapja a „Reichsjugendpressedienst”. A lap többek között a következőket írja: „Ha a német lányok erkölcsére és szellemére káros a zsidó házak erkölcsére, akkor éppen olyan káros ez a német ifjak számára is. Nem tűrhetjük, hogy fiaink a zsidók lakájaivá váljanak!” A német sajtó hasábjait tehát igen élénken foglalkoztatja a cselédkérdés és megoldást még eddig nem találtak. Tény, hogy a német háztartásbeliek lettek Hitler legnagyobb ellenesei, mert egy rendelettel megfosztotta őket kenyerről, de nem gondoskodott elhelyezésükéről. Csak egyetlen lehetőséget hagyott számukra nyitva: a prostitúciót... A nemzetiszocializmus és a fajtisztaság nagyobb dicsőségére...

Az elítélt zsaroló.

A Darmstadti büntetőtörvényszék a napokban tárgyalta egy nemzetiszocialista fiatalember zsarolási bűntényét. Klein-Auheim-ban a zsidó hitközség kántora egy névtelen fenyegető levelet kapott, amelyben a levélíró azzal fenyegette meg, hogy ha egy meghatározott helyen nem helyez el 2500 márkát, akkor az életével lakol. A kántor a levelet megmutatta egyik ismerősének, aki elmondotta, hogy a helység zsidó péke is hasonló tartalmu levelet kapott, de őtöle az ismeretlen 8000 márkát követel és leányának meggyilkolásával fenyegeti meg. Miután mindketten jelentették az ügyet a rendőrségen, rövidesen sikerült is a tettest kézrekeríteni. A vádlott eleinte tagadt, de később a bizonyítékok sulya alatt megtört és bevallotta a tettét. Minden esetre azzal védekezett, hogy zsidókkal szemben követte el a zsarolást. A bíróság nem vette tekintetbe az enyhítő körülményeket és egy év és tíz havi fogházra ítélte a vádlottat.

Ujra elkobozták a Jüdische Rundschau.

Berlin. A „Jüdische Rundschau” legutóbbi számát a német hatóságok újra elkobozták, a nélkül, hogy megindították volna eljárásukat. A német zsidóságnak ez az egyetlen lapja, amely még ma is komolyabb hangot mer adni a német zsidóság sérelmeinek és ezért éri folytonosan a kormány törvénytelen inzultusa.

Mert zsidónál vásárolt..

Dr. Friedrich Sahn, Berlin főpolgármestere a napokban el kellett hagyja magas hivatalát és helyét dr. Lippert, Goebbels propaganda miniszter protezsáltja tölti be. Dr. Lippert szerkesztője volt a szélsőséges náci lapnak, az Angriffnak és ő irányította a lap antiszemita vonatkozású részét. Hogy dr. Sahn-nak miért kellett elhagynia az állását, az csak most került nyilvánosságra. A főpolgármestert ismerősei denunziálták azzal, hogy illetékes tényező tudomására hozták, hogy dr. Sahn és felesége zsidó üzletekben vásárolnak. A főpolgármestert annak a banknak egyik tisztviselője leplezte le, amelynél Sahn-nak folyószámlája van. A buzgó náci fiatalember ugyanis megállapította, hogy a polgármester által kiállított csekknek egy részét zsidó cégek prezentálták.

Sahmot a párbíróság maga elé idézte, amely kimondta fölötte a megmásíthatatlan verdiktet. El kellett hagyja főpolgármesteri méltóságát, mert zsidónál vásárolt... Dr. Sahn csak nem rég lépett be a nemzetiszocialista pártba, azelőtt a demokratikus német középpártokhoz tartozott.

Hess miniszter a zsidó bolsevizmus ellen.

A német földművesek legutóbbi birodalmi nagygyűlésén Hess miniszter, Hitler helyettese újra heves gyűjtőbeszédet tartott a zsidóság ellen. Beszédében többek között a következőket mondotta:

„Miután Hitler a nemzetiszocializmus ellenpártját a bolsevizmust itt az országban leterítette, a zsidóságban megtestesített bolsevista szellem az országon kívül kezdte el gyűlöletes harcát Németország ellen. Mert a német áruobjekt is ennek a harcnak egyik jelensége. Meg akarják akadályozni a német árukivitel, hogy ezáltal az élelmiszerbehozatalt is lehetlenné tegyék és éhínségnek dobják oda áldozatul a német népet. Azt hiszik, hogy Hitler uralmát így meg tudják bukztatni, vagy legalább is gyengíteni”. Így beszélt Hess miniszter ur, aki ezzel a beszédével sok mindent elárult. Mindenekelőtt azt, hogy Németország éhínség küszöbén áll és azt továbbá, hogy Hitler és vezérkara saját tehetetlenségüket és uralmuk tragikus kimenetelét a zsidókra akarják áthárítani.

Téli „segélyakció” Németországban.

Mülheim-ban (Rhurvidék) a város egyik főterén a téli segélyakciónak fény transzparenseken csinálnak reklámot. A fényreklám a következő szöveget vetíti:

„Niemand soll hungern, niemand soll frieren. Aber dia Juden sollen krepieren”.

Igy néz ki a német kultúra, amely a nemzetiszocializmus szerint „árja-faj” jegyében, fölötte áll minden kulturának.

Egy vak zsidó, aki a háboruban veszítette el szemévilágát.

A prágai „Socialdemokrat” című lap berlini tudósítója közli a következőket: Berlin nyugati negyedében egy napon egy tapogatózó emberre lettem figyelmes, aki nyakában egy kisebb táblát hordott, amelyen a következő, nem mindennapi szöveg állott: „Kriegsblinder Jude” (Háborus-vak zsidó). Botjára támaszkodva topogott előre, arcán elszánt vonások tükröződtek és az ember ereiben megfagyott a vér ennek a nyilvánvaló magános tüntetésnek láttára... Sokan elfordították gyorsan tekintetüket és ellenkező irányba tértek, mintha szégyelnék magukat. A barna rendőr azonban megragadta az ember karját és magával hurcolta. — Azóta nyilván egy internáló táborban gondolkodhatik azon, hogy érdemes volt-e a világháboruban feláldozni szemévilágát Németország dicsőségéért.

Goebbels a zsidó kulturumkáról.

Goebbels propaganda miniszter egyik legutóbbi beszédében elégtétellel állapította meg a következőket: „A német színház és művészet ezidőszertint már teljesen zsidómentes. Egyetlen zsidó sincs közöttünk”. Arról azonban nem beszélt Goebbels, hogy amióta nincsenek zsidók közöttük, milyen mélységbe zuhannt a német kultúra és művészet. — A miniszter megállapította továbbá, hogy a zsidóknak megadták a legteljesebb kulturális és művészi kiélési lehetőségeket, amennyiben a zsidó kulturszövetség 110.000 tagot számlál, három színházat és igen sok zenekart tart fenn.

Dillenburg polgármestere elrendelte, hogy csak azokkal az iparosokkal szabad dolgoztatni, akik semmiféle viszonylatban nem állanak zsidó kereskedőkkel.

Fajgyalázás és politikai bosszu

A „Berliner Tagblatte” egykori levelezőjét, dr. Krüger a kölni bíróság fajgyalázásért egy évi börtönre ítélte. Dr. Krüger 1932 óta közös háztartásban élt egy árja nővel. Miután azonban életbelépett a nürnbergi törvény, megakart szakitani viszonyát. Nem akarta egyszerűen az ajtó elé dobni a leányt, akinek nem voltak támaszai, hanem lakást keresett neki, amit azonban nem talált azonnal. Október 3-án letartóztatták. A vád ellene az volt, hogy ő és partnere áthágták a nürnbergi törvényeket, mert még ezután is közlekedtek egymással. Ennek alapján hozták meg fajgyalázás címen az ítéletet. Az ítéletnek, amint az később kiderült, azonban mélyebben fekvő okai vannak. Dr. Krüger egykor, mielőtt a nemzeti szocializmus még uralmon lett volna, elitelő hangon irt egy zsidó lapba Hitler mozgalmáról. Most aztán kedvező alkalom nyílt arra, hogy a „törvényes” keretek között elégtételt vegyenek a sérelemért.

Hány vegyesházasság van?

Dr. H. Göllner, a fajkutató intézet egyik vezető referense, statisztikát állított össze a jelenleg fennálló vegyesházasságokról. Számítása szerint jelenleg Németországban két millió olyan ember él, akinek zsidó vér folyik az ereiben. Ennek a számnak alapján mintegy 200.000, 300.000 olyan vegyesházassággal lehet számolni amelyekben a házások valamelyike zsidó származású. Azon házasságoknak száma, ahol az egyik fél kimutathatóan zsidó, meghaladja a 100.000-et.

Zsidó gondok Franciaországban

Páris. Franciaország, amely a politikai menekültek legnagyobb istápolója volt, az utóbbi időben megváltoztatta idegen-politikáját. Nyilván politikai változásának gazdasági okai vannak, de nem szabad elfelejteni azt sem, hogy az utóbbi időben Franciaország elnökét és egyik legnagyobb államférfiát, éppen idegenek gyilkolták meg. A francia idegen-ellenes törvények ugyan nem antiszemita jellegűek, de a gyakorlatban mégis súlyosan megnehezíti a Franciaországban élő külföldi zsidók megélhetési viszonyait, amelyek pedig az országban élő zsidóság tulnyomó többségét képezik. Így alakult át Franciaország a zsidóság jelenkori legnagyobb bevándorló és kivándorló államává. Az európai államokból kiüldözött zsidó legnagyobb része Franciaországban keresett menedéket, de mert itt teljesen le lettek szűkítve a megélhetési lehetőségek, innen vette útját tovább, Palesztinába, vagy más országok felé. Az idegen-ellenes hivatalok most átvizsgálják az összes idegenek tartózkodási és munkavállalási engedélyét és olyan szigorú feltételek szerint ítélik meg a további engedélyek kiadását, hogy ugyyszólván a Franciaországban élő külföldi idegenek legnagyobb része kenyérelenné és hazátlanná válik újra.

— A Cuza-Goga—Vajda-front minimális programja. A Bucarestiben megjelent „Porunca Vremii” közlése szerint az antiszemita pártok között tanácskozások folytak, amelyen kormányrajutásuk esetére megállapították minimális programukat. Eszerint: Mindazok, akik 1918 előtt állampolgárságot kaptak, azok újabb felvizsgálás alá kerülnek. Állami tisztviselők kizárólag csak tisztavérű románok lehetnek. Minden más szakmánál a számarány szigoruan betartandó. A trustok és a kartellek teljes megszüntetése. Kiszajátítandó minden földbirtok, amely nem tisztavérű románok kezében van. Egy gazdasági program, amelynek célja a románok uralmát visszaállítani az ország gazdasági értékei felett. További pontokban megállapítják a városi tulajdonoltnak a kiszajátítását, nemzeti kihasználás céljaira, amennyiben ezen tulajdonok „idegenek” kezében lennének.

KÖZÉLET

Vermes Ernő, az E. ZS. N. Sz. elnökének 50 éves jubileuma

A timisoarai zsidóság az elmúlt héten ünnepelte az Erdélyi Zs. N. Sz. elnökének Vermes Ernőnek 50 éves születési napját. Az összes zsidó intézmények és cionista alakulatok meghajtották elismerésüket az erdélyi cionista vezér előtt, aki hosszú évtizedek óta szívós munkálkodásával veszi ki részét mindenkor minden zsidó megmozdulásból. Az elmúlt szombat a jubiláló népszerű elnök lakásán jött össze egy szűkebb delegáció, amely családi körben üdvözölte Vermes Ernőt a zsidó intézmények nevében. Dr. Nobel Sándor, a cionista alakulatok nevében, míg dr. Briskar Ezeiel a KKL. kuratóriumának az elnöke meleg szavakban tolmácsolták az erdélyi zsidóság szeretetét.

A timisoarai belvárosi hitközség nevében dr. Dreschler Miksa főrabbi és Nyiri Jenő elnök, míg a józsefvárosi hitközség választmányja és iskolaszéke nevében pedig Löffler Béla elnök tolmácsolta a szívből jövő gratulációkat.

Este a Lloyd klubban 100 terítékes bankett keretében ünnepelték a szövetség 50 éves elnökét. Dr. Nobel Sándor nyitotta meg az üdvözléseket, aki mély filozófiával és szívbemarkoló realitásokkal vázolta a zsidóság mai helyzetét és azokat a nehézségeket, amelyek egy zsidónak át kell vergődnie, ha zsidóként akar élni. Művészet ma zsidónak lenni, de Vermes Ernő zsidó élete és pályafutása bizonyítja, hogy ő egyik legnagyobb művész, aki élete minden fázisában igazi zsidó tudott maradni. Dr. Löffler Géza, Timisoara város alpolgármestere a város és a főpolgármester üdvözlését tolmácsolta, de mint Vermes Ernő barátja, személyes szerencsekívánatait is elhozta a jubiláló elnöknek. Sperling Károly a Bné Brith nevében üdvözölte a jubilánst, míg dr. Briskar Ezeiel héber nevelővel szólalt fel és Händler Rudolfné a WIZO nevében kívánt minden jót a jubiláló elnöknek. Eppler Jakab a Mizrahi nevében üdvözölte Vermes Ernő elnököt, míg Márton Izidor igazgató felszólalásában az elnök áldozatkészségéről nyilatkozott. Dr. Rosenberg Oszkár héber nyelven tartotta meg üdvözlő beszédét, párhuzamot vonva az ötven éves jubileum és a zsidó „Jovel” intézménye között. Reiter Ernő a Barissza nevében sorakoztatta fel Vermes Ernő elévülhetetlen érdemeit.

Vermes Ernő először héber, majd német nyelven válaszolt megható szavakban az üdvözlő beszédekre és ismételen hitvallást tett a cionizmus mellett, kérve az öt ünneplő közönséget hogy segítségére jöjjenek munkájukkal.

A jó hangulatban lefolyt kellemes összejövetel a hajnali órákban ért véget.

Intenzív cionista kulturélet Sigheten. — A maramuresi Zsidó Nemzeti Szövetség ujjáalakított intézőbizottsága, Stern József textilgyáros elnöksége mellett, megindította az intenzív szervezeti életet. Kiemelendő e tekintetben a Dientsek bevezetése, amelynek a cionista nevelő munka kiszélesítése a célja. A kulturális bizottság elnöke Stern Sámuel nagy hozzáértéssel állította össze a Dientsek programját. Az eddigi előadásokból kiemeljük különösképpen dr. Fried Ábrahám előadását, Zsidó politika a Galutban, dr. Krausz Ferenc: A faji probléma és a zsidóság, Pollák Sándor: Majmun és kora című előadásokat. A legközelebbi programban fel van véve Stern Józsefné: Két világnézet, Herczl és Achad Haam, Izrael Albert: Vallás és Nemzet, dr. Krausz Ferenc és dr. Fried Ábrahám folytatják előadássorozatukat, dr. Rosner Izidor: Belpolitika és Cionizmus, dr. Danczig Sámuel főrabbi: Thora, Am, Ve erecz, dr. Tomaschoff Bertalan Pozsony: Mit kap a Galuth Erectől?

KALODONT tanácsolja Önnek ma:

*Az érzékeny foghúst
masszírozással erősítik!*

Ha érzékeny és könnyen vérző a foghúsa, ajánlatos — fogmosás előtt — mutató ujjal a fog koronájának irányába masszírozni. Kimélje foghúsát a fogmosásnál is, kefélje mindig fogait körszerű mozdulatokkal, a foghústól kiindulva — a ságó felület felé.

Es sose feledje el, hogy a Kalodont 3 kiváló tulajdonsága biztosítja a helyes fogápolást:

1. a speciális fog-és száj-szappan enyhe habja alaposan megtisztítja a fogakat, ott is ahova a fogkefe nem juthat el;

2. a különlegesen finom tisztító anyag kifényesíti a fogzománcot, anélkül hogy azt megtámadná;

3. a Dr. Bräunlich által összeállított Sulfurizin-Oleat fokozatosan távolítja el a fogkövet és megakadályozza az újraképződést.

KALODONT

FOGKÓ ELLEN

Akcio a csehszlovákiai zsidóság szociális átrétegződésére

Prága, nov. 16. A prágai zsidó hitközség lapjában a Vestnikben dr. Frantisek Friedmann tovább folytatja vizsgálatait a csehszlovák zsidó lakosság szociális rétegződéséről, mely szerinte egyoldalú és egészségtelen. Ez alkalommal dr. Friedmann az ifjúság pályaelőkészítésével foglalkozik és a zsidó ifjúságnak a különböző iskolatípusokban való szétszóródását veszi szemügyre.

— Ha az ifjúság — írja dr. Friedmann — nagyobb számban is látogatja a különböző főiskolákat, ez még nem jelenti azt, hogy a zsidó lakosság anyagi helyzete jó, az ok inkább a zsidóság erős foglalkozási megkötöttségében keresendő.

Hivatalos statisztika szerint az 1933—34. évben a zsidó tanulók iskolatípusok szerint a következőképpen látogatták az iskolákat:

A községi iskolát 37594 zsidó vallású növendék látogatta, amely a tanulók összessége 2 százalékának felel meg. Polgári iskolába 7783 zsidó diák, (a diákság összességének 1.8 százaléka). Középiszkolákba 8205 zsidó diák (6.3 százalék), főiskolákba 3605 zsidó (11.1 százalék), gazdasági iskolákba 82 zsidó (0.9 százalék), népgazdasági iskolákba 158 (0.6 százalék), kereskedelmi iskolákba 1359 zsidó (4.5 százalék), ipariskolákba és más speciális iskolákba 930 zsidó (2 százalék), haladók számára való ipariskolába 1462 zsidó (1.5 százalék), más iskolákba 781 zsidó (11.9 százalék) járt.

Csehszlovákia állami iskolákat 3694, középiszkolákat 2670, polgári iskolákat 933 zsidó növendék látogattott. Ezenkívül 739 zsidó gyerek hagyja el Csehszlovákia iskoláit. Csehszlovákia községi iskoláiban a zsidó diákság percentaránya a többi diákokhoz képest 5 százalék, a középiszkolákban a percentarány már 4.3 százalék. Ez nyolcszoros szaporodást jelent.

A középiszkolákban szintén egyoldalúság észlelhető. Így például Csehszlovákia 30 tanítószemináriumában a 4544 növendék közül csak 6 zsidó van. Az egész köztársaságban 109 zsidó látogatja a tanítóképzőket.

Morvaországban és Sziléziában 2258 zsidó

fiú jár elemi iskolákba (0.5 százalék), középiszkolába 2258 zsidó gyerek (4.5 százalék) jár.

Csehszlovákia keleti részén a középiszkolák fejlődésével a zsidó diákok száma is óriási mértékben szaporodott. Szlovénia 3056 zsidó középiszkolása 11 százaléka az összdiákságnak. Ruszinszkóban a 822 zsidó középiszkolás az összdiákság 21 százaléka.

Csehszlovákia főiskoláin 3607 zsidó főiskolás tanul, melyek közül 2926 az egyetemen, 650 a technikumon. Az orvosi fakultáson 1410 zsidó tanult, az összes orvostanhallgatók 19 százaléka. A 8641 jogot tanulók közül 1178 zsidó volt. — A zsidó ifjúság nagyrésze tehát olyan pályákra megy, amelyek túl zsufoltak és proletarizáltak. Különösen feltűnő az aránytalanság a technikai szakot látogató zsidók (579) és az orvostan- és joghallgatók óriási száma között (2588).

A 3607 zsidó főiskolai hallgató közül 2626 látogatja az egyetemet, 650 a technikumot és a kereskedelmi főiskolát, 3 a mezőgazdasági főiskolát és 20 az állatorvosi főiskolát. A bányászati főiskolán egyetlen zsidó sem tanult. Az iparművészetet 6 zsidó látogatja, az evangélikus teológiai fakultást egy zsidó.

A 262 mezőgazdasági és másféle gazdasági iskolában nagyon kevés zsidó tanuló van, vagy egyáltalán nincsenek zsidók. Ezekben az iskolákban csak 82 zsidó növendék tanult.

A 36 kereskedelmi akadémiának 15 ezer 548 tanulója közül 746 zsidó. Az 59 állami kereskedelmi iskolában 364 zsidó tanult. A 291 ipari szakiskolában 30 zsidó növendék van. A 148 női szakiskolának 556 zsidó hallgatója volt. Az ipari szakiskolákat a zsidók ezentul nagyobb számban kell látogassák. — Főleg elektrotechnikai iskolákról, kémiai laboratóriumokról, autó- és karossszéria szerelésről, házipítés-tanról, ékszer megmunkálásról, iparművészetéről, keramika, porcellán gyártásról, zenei instrumentumok gyártásáról, sörgyártásról, szőnyeg és gobelin szövésről, óragyártásról van szó.

Hétről-hétre

Sanfrancisco. A kaliforniai egyetem zsidó hallgatói, a Hillel-diákszervezet vezetésével gyűjtést indítottak azon céllal, hogy tehetséges német zsidó ifjakat megfelelő módon támogassák, hogy tanulmányaikat az itteni egyetemen folytathassák.

Birmingham. Az angol közélet vezető személyiségei Birminghamban gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy egy nagy alapot létesítenek azon céllal, hogy belőle olyan tudósokat támogassanak, akiket faji, vagy vallásüldözés miatt előbbi vezetőpozícióikból kiszorítottak.

London. A most folyó angol parlamenti választásoknál Ramsay Macdonald volt miniszterelnök ellenjelöltje a seahami kerületben E. Shinwell, volt bányaiügyi miniszter, aki zsidó.

New-York. Franz Oppenheimer professzor előadás sorozatot tart az Egyesült Államok területén akadémiai körökben és cionista gyűléseken.

Bucuresti. Iamandi iasii miniszter intervenciójára a kormány a iasii zsidó kórház számára nagyobb mértékű gyógyszert és orvosi szerszámokat bocsájtottak rendelkezésére.

Varsó. A lengyel köztársasági elnök, Moszicki kihallgatáson fogadta Leib Jaffet, a Keren Hajeszod igazgatóját, amely egy egész óráig tartott. Leib Jaffe részletesen beszámolt a palesztinai zsidó munkáról, amelyet Moszicki nagy érdeklődéssel hallgatott. A lengyel köztársasági elnök nagy érdeklődéssel hallgatta Leib Jaffe beszámolóját és legmélyebb szimpátiájáról biztosította a zsidóság szociális és kulturális tevékenységét. — A varsói zsidó történetkutató társaság felhívást bocsájtott ki a világ összes zsidó történészeire, hogy közvetlen kapcsolatot teremtsenek a tudományos kutatás tekintetében egymás között.

Bécs. A napokban itt hunyt el 78 éves korában Herman Plaschkes, a zsidó nemzeti politika egyik legrégebbi előharcosa.

Milano. A mailandi hitközség elhatározta, hogy dr. Gustavo Castelbolognei, volt paduai főrabbit meghívja a milandi főrabbiszék betöltésére.

Róma. Senator Ernesto Artom, az olasz gyarmatiügyi intézet zsidó elnöke 67 éves korában meghalt. Artom igen előkező zsidó család sarja.

Amsterdam. A „De Joodsche Invalide”, a legnagyobb hollandiai zsidó jótékonyági szervezet akciót indított egy nagy rokkant ház felépítésére, amelyben elhelyezést nyerének a testi hibákban szenvedők is. Az akció sikere érdekében Hollandia miniszterelnöke dr. Colijn és a pénzügyminiszter dr. P. J. Oud november 21-én beszédet tartottak az amszterdami rádió mikrofonja előtt.

Jeruzsálem. A zsidó távirati ügynökség jelentése szerint a Keren Kajemethnek az elmúlt évben 340.000 font bevétel volt. Ez a legmagasabb bevétel, amelyet a Zsidó Nemzeti Alap fennállása óta felmutatott. 56 palesztinai születésű abesszin elutazott Palesztinából, hogy jelentkezzenek a négus hadseregében. Hír szerint a négus hadseregében több ezer falassa-zsidó is harcol.

— Zsidó egyetem Párisban. Páris, nov. 26. A „Matin” azt az érdekes hírt közli, hogy a párisi emigráns zsidó vezetők egy egyetem felállítását tervezik. Az egyetem vezetését a legkiválóbb emigráns zsidó tudósokra bízják és szó van arról, hogy Einsteint is meghívják. A felállítási költségeket amerikai zsidó bankemberek viselnék.

A Keren Hajeszod jubileumi kampánya Erdélyben

Max Ritter von Anhauch, a bukovinai K. H. elnöke és a Jewish Agency tagja november 12—14 én az erdélyi K. H. kuratórium vására Clujra érkezett, hogy részt vegyen a Keren Hajeszod jubileumi akciójának beindításán. A bukovinai zsidóságnak nagynevű vezetőjét a cluji zsidóság reprezentánsai meleg szeretettel fogadták. A B. B. páholy és a Wi zo, tiszteletére ünnepséget rendeztek. Max Ritter von Anhauch cluji látogatása során több előadást tartott palesztinai tapasztalatairól és a Keren Hajeszod kitűnő munkájáról. A K. H. akció minél sikeresebb lefolytatása érdekében Moritz Geiger, a K. H. jeruzsálemi direktoriumának delegátusa és Vermes Ernő Zs. N. Sz. elnöke is látogatást tettek Clujon folyó hó 24 én s egy nagy mitting keretében számoltak be a zsidóság és cionista világ aktuális problémáiról.

— Bántalmazták a bucaresti egyetem orvosi fakultásának zsidó hallgatóit. Alig pár napja, hogy az egyetem kapui megnyitottak, máris zsidók bántalmazásáról érkeznek hírek. Mint ismeretes, az egyetemen való felvételhez legújabbban egy speciális felvételi vizsgát kell letenni. A bucaresti egyetem orvosi fakultására mindössze 5 zsidót talált alkalmasnak a vizsgázató bizottság, amely maga a numerus clausus egyik finomított formája. A cuza fiúk azonban még így sem elégedtek meg. Amidőn az öt zsidó diák bevonult az orvosi fakultásra, tettelesen inzultáltak és azonkívül még megfenyegették őket arra az esetre, ha még egyszer be merészkednének az orvosi fakultásra. A többi fakultások hallgatói is bátorságra kaptak ezáltal és legközelebb minegy 50 antiszemita diák gyűlt össze a rektorátus előtt és megtámadták a zsidó diákokat, akik az egyetem kapuján be akartak lépni.

BUTOR modern kivitelben. ebédlok, hálók és kombinált szobák garancia mellett lego'csóbban **STEINER** butorraktárában szerezhetők be Str. Avram Iancu 5.

Simleul Sylvaniaieiben a Mizrahi szervezet impozáns keretek között és nagy érdeklődés mellett tartotta tegnap este közgyűlését, amelyen Silberger Lajos országos alelnök a helyi csoport nevében meleg szavakkal üdvözölte a közgyűlésre megérkezett Justh Moise országos elnököt és Mihály Aladár központi delegátust. Mihály Aladár lelkes szavak kíséretében számolt be a Mizrahi szervezet célkitűzéseiről és az eddigi munkásságáról. Justh Moise a zsidóság mostoha helyzetéről beszélt és a Palesztina-építő munka érdekében fejtett ki lelkes propagandát. Dr. Kertész Samu a vármegyei tagozat elnöke összetartásra és kitartó munkára buzdítja a tagokat, végül Silberger Lajos berekesztette a gyűlést.

— Egészségünk részére a legjobb szerepen csak elég jó. Óvakodjék silány minőségű káros hatású szerektől és ne kísérletezzék az egészségével! Alkalmazzon mindjárt kezdettől fogva orvosoktól ajánlott és klinikailag kipróbált gyógyszereket. Több mint 6000 orvos rendkívül elismerő és dicsérő módon nyilatkozott a Tegal hatásáról és közülök nagyon sokan különösen ártalmatlanságát dicsérik s azon tulajdonságát, hogy a szervezet jól tűri. Tegal azonnal ható, fájdalomcsillapító szer rheumánál, köszvénynél, ütőidegszabánál (ischias) ideges fájdalmaknál és megbűéses betegségeknél.

Az erdélyi zsidóság legkedveltebb találkozóhelye Bucarestiben
KATZ orth. kóser restaurant
Bucuresti, str. Carol 32. I. emelet
NYOMATOTT
PASZTOR-EDE CÉG KÖRFORGÓGÉPÉN
ORADEA

Zsidó humor

EGY RÉGI BETEGSÉG

Egy Bécsi öreg professzor, aki a belgyógyászat szakorvosa volt, baráti körben a következőt beszélte el:

— Egy szép napon öreg zsidó asszony jelent meg rendelőmben. Valahonnan Galiciából jöhetett. Amikor leültem, megkérdeztem, hogy mi fejt? Az öregasszony azt válaszolta, hogy „mir fehlts an die Kiskesz”. Nem tudtam mi az, „kiskesz”, erre bevittam egyik asszisztensem, aki tudott jiddisül és az meg is mondotta, hogy a „kiskesz” azt jelenti, hogy a beleivel van baj.

Amikor az asszisztensem eltávozott, megkérdeztem tőle, hogy mióta vannak ilyen panaszai, mire az asszony azt válaszolta, hogy „tisobeav” óta. Ezt sem tudtam, hogy micsoda. Ujra bevittam az asszisztensem és megkérdeztem tőle, hogy mit jelent az, hogy „tisobeav”? Nem tudhattam, hogy mióta van panasz a páciensnek, mert azt sem tudtam, hogy mi az a tisobeav.

Asszisztensem újra bejött, előadtam neki a kérdést. Erre villámokat szórt a szeme és így válaszolt:

— Igen professzor ur, a hölgynek panasz a zsidó templom pusztulása óta van...

MAX LIEBERMANN-ANEKDOTA

Egy művelt nemzetiszocialista beszélgetett Max Liebermannal az antiszemitizmusról.

— Igen, szólt a náci, ha minden zsidó olyan volna, mint Ön, Mester, akkor rendben volna Németországban minden!

Liebermann rögtönözve válaszolt:

— Igen, ha minden árja olyan volna, mint én, akkor rendben volna Németországban minden!

A HATVAN ÉVEN FELÜLI KANTOR

Fenn az égben általanos kihallgatás van és először egy hitközségi kántor járul a magas ítélőszék elé.

— Mit óhajtsz? — kérdi az Ur.

— Hatalmas Uram — mondja a kántor — nem igazságos, hogy a kántorok átlag csak hatvan évig élnek, engedélyezz még tíz évet nekünk.

A kántor után egy ló járult az Ur elé.

— Hatalmas Uram — mondta — a lovak élete oly rövid, engedélyezz nekik még öt évet.

Ezután a kutya állt az Ur elé.

— Hatalmas Uram — mondta — a kutyák élete oly rövid, engedélyezz nekünk még öt évet.

Az Ur visszavonult tanácsosaival, hogy a kérelmek ügyében meghallgassa az ő véleményüket is. Utána kihirdette az ítéletet.

— A kutyát és a lovat eluasítom kérelmükkel, ellenben az általuk kért tíz évet a kántoroknak adom.

Azóta mondják:

— E Chasen über sechzig Jahr billt, wie e Hund und fresst, wie a Pferd.

KIE A NAGYOBB ÉLVEZET

Egy jómódu zsidó ember szombatira meghívott egy szegény embert, aki amidőn a házigazdának gyönyörű szép ezüst edényeit látta, álmódian hálálkodott az Istenhez.

— Mondja barátom, miért hálálkodik maga annyit az örökkévalónak az én ezüstneműimért, hiszen az nem az Öné?

— Igaz válaszolt a szegény hitsorsos, de az edények szemléléséből ép olyan élvezetem van, mint Önnek.

— De Ön csak addig élvezi azt, míg a étkezés tart, azután leszedik az edényeket és elzárják?

— Ez is igaz, de ugyanakkor Ön sem látja azokat.

— De nekem jogom van azokat eladni és a befolyó összeget élvezni, amit Ön nem tehet.

— Ha azonban Önnek azt el kell adni — az Önre nézve nagy csapás lesz.